

Könyvheti Újság

A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár
Ünnepi Könyvheti Kiadványa

II. RÁKÓCZI FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
MISKOLC

ÜNNEPI
KÖNYVHÉT
2007.

Pár könyvheti sor

Mikor e pár sort írom, arra gondolok, mi lesz, mi lehet az a néhány mondat, amit elmondok netán a könyvheti megnyitón, nem beszédet, nem, – mondtam jó néhányat könyv-ügyben is, könyvheti-ügyben is, de nem szeretem a beszédeket.

Őszintén szólva a Könyvhetet se különösebben, és ez nem ünneprontás, mert a könyveket természetesen igen, az olvasókat igen s jól tudom, hogy szükség van a ritusokra, az ilyesféle közös alkalmaikra, hogy lássuk, a legszélesebb, tán nem is feltétlenül olvasó közönség is lássa, hogy mindez *van*. Hogy ez egy létező, örömet okozó dolog. Hogy könyvet csinálni, jót is, rosszat is jó, olvasni -- jót -- jó. Hogy ez, az írott és íródó kultúra elérhető, itt van karnyújtásnyira. Itt van, és ott van (legyen ott!) az interneten. Ekkora esemény, még ha kulturális is, képes a média figyelmét felkelteni, sőt ideig-óráig fenntartani, s ez reklám, a szó legjobb

értelmében. Szóval kell a Könyvhet, de amennyire felhívja a figyelmet, el is tereli azt. Arról például, hogy könyvnek lenni nem feltétlenül érték, s hogy a könyvpiac gazdag, rémületesen gazdag kínálatának nem kis része gagyi, üzleti cézzal előállított silány papírtárgy.

Ami pedig az irodalmat illeti: a könyvek egyre nagyobb hányada nem irodalom. Ugyanakkor szép és megörzendő, hogy a könyvről mégis legelőször az (szép)irodalom jut a vásárló, egyáltalán az olvasó eszébe. Nyilván azért, mert úr ír, írók írják a könyveket. Holott legföljebb annyi mondható, hogy az írók is könyveket írnak.

Érdemes lenne arról beszélni, hogy könyv és irodalom miként növelik egymás presztizsét. A tarka, sokrétű könyvpiac miként kelti tradicionálisan azt az illúziót, hogy az irodalom bír ekkora, ilyen gazdag piaccal; másfelől az irodalom,

a szépirodalom a maga furcsa, atavisztikus tekintélyénél fogva miként vonja be komoly, kulturális patinával azt is, ami vacak. Minden ilyesmi termék könyvnek nevezetik, de a Könyv titlust, nagybetűvel, mégiscsak megkéne tartani annak a hányadnak, mely ezt megérdemli. Persze, ha erről beszélnek, ezt eléggé megkéne szorítanom, hisz ki dönti el, melyik könyv „nagybetűs”? A kritika? Az idő? Egy bizottság? Sokkal jobb, ha egy szabad piacon a szabad és felnőtt olvasó dönt, ez persze nem könnyű, de ha tényleg szabad és felnőtt, úgyse ússza meg, hogy mindezt a maga számára végiggondolja.

Parti Nagy Lajos

Bukolika

Minden bizonnyal nyáresti éj van.
Igy. Amúgy
szurokba merült a nappal keksze,
kipállott szájú szónok az este.
Közben latin derű.

Jön le a pásztor a hegyről,
ballag a hegyre a költő,
félúton Ünnepi Könyvhet.
Leng leng a szmoggyár füstje kéken,
dögcédulák az estikéken.
Patak patak hátán,
olyik eldobált trabanton folyik át.
Félúton félúti zászló,
mámorban a karcsú kilátó,
csúcsán Kánaán mímelődik,
a töve újratermelődik.
Nyáresti éj minden bizonnyal,
grill-csillagok zizegnek
sztaniolban.

Én azt gondolom, a könyv ünnepe mindenekelőtt az, ha a leghétköznapibb dolog történik vele: olvassák. Számomra az a kulturális ünnep, ha le tudok ülni egy könyvvel, ha van egy magányos délutánom olvasni. Alig van. Erről is beszélhetnék, de ez legyen az én bajom, a folytonos időhiány, ami hovatovább a könyvek legnagyobb ellensége. Azt hiszem, ha életem végéig csak olvasnék – először és főleg újra – akkor is úgy állnék fel illetve terülnék el a végén, hogy a felét se olvastam végig annak, amit érdemes. Bár ezt csak a mohóságom mondaná. Mert ami igazán fontos, az eléri az embert – és ezzel már egy újabb tárgyra tértem, noha még az irodalomról nem is beszéltem, arról például, hogy ez, a magyar, micsoda jó irodalom, s hogy micsoda izgalmas ezen belül a mai irodalom, de itt abba is hagyom, mint egy interjút, a téma beláthatatlan, nem tudom, mit mondok el „netán” a megnyitón, ott kiderül. Talán csak annyit, hogy nyitni olvasni neccessze est. Hisz semmilyen, máig semmilyen új médium nem hajóztatja meg úgy az emberi képzetet, mint az olvasás.

Parti Nagy Lajos
Kossuth-díjas

Kell az írott szó, gondolat

A mindennapjaink felgyorsultak, az ünnepeink lassan méltóságukat veszítik, az érzelmeinket vagy eltakarjuk, vagy féktelenül szabadjára engedjük. Mindent gyorsan szeretnénk elérni, megkapni, birtokolni. Az életünkben egyre fontosabbá válik, hogy pontos adatokhoz, információkhoz jussunk, lehetőleg ott, ahol éppen vagyunk. Nincs idő keresgélni, tájékozódni, elemezgetni a választ, a biztosságot azonnal szeretnénk.

Ügyeink intézésekor már nem hivatalokban, kedves vagy mogorva ügyintézőkben gondolkodunk, hanem az internet sebességében. Problémáinkból adódóan nem beszélgetőtársat, netán barátot szeretnénk, fiunk nem a könyvespolcnak támaszkodva, nem Ady, József Attila, vagy Pilinszky verseit lapozgatva keresi a választ a benne tornyosuló kérdésekre.

Sokszor leülünk inkább a személytelen, soha nem morcos és ideges, legfeljebb időnként túlterhelt gép elé, s az internet segítségével, a milliárdnyi web-oldal tengerében keressük a választ kérdéseinkre, vagy éppen intézzük ügyes-bajos dolgainkat.

Sok mindenben és sok mindenhez valódi segítség a számítógép, az internet egyre gazdagodó kínálata, az idő és földrajzi határok legyőzése. Felbecsülhetetlen értékekhez juthatunk azáltal, hogy a bitek és bájtok e csodálatos világában eligazodunk. Tudományos információk, szépirodalmi, művészeti alkotások, távoli tájak és emberek kerülnek hozzánk korábban elképzelhetetlen közelségbe. Már-már azt hihetjük, hogy csak ez a világ létezik. Ami itt nincs, ami a számítógép segítségével nem elérhető, az nem is létezik.

Aki nem lelhető fel az iwiw-en, aki nem használja az MSN szolgáltatást, aki nem ír blog-ot, vagy nem tér be időről-időre egy-egy chat-szobába, az már nincs is jelen a világban.

De hál Istennek még mindig nagyon sokan tudjuk, hogy ez azért nem teljesen igaz.

E mai világ megéléséhez, a talpon maradáshoz, ügyeink intézéséhez, a jövőre való felkészüléshez, önmegvalósításunkhoz szinte elengedhetetlen a számítógép és a körülötte kibontakozó világ, a kibertér. De ahhoz, hogy a világ bonyo-

lult szövetében eligazodjunk, hogy a mások elfogadásának képessége kialakuljon bennünk és megmaradjon, hogy ez a sokszínű világ élhető legyen, hogy a ráció, a haszon, a piaci eredmény mellett, az ember a maga bonyolultságában a legfontosabb maradjon, kell ennél több is. Kell, hogy felismerjük okos önmagunk és mások korlátait, kell hogy ne gépek módjára, mintegy algoritmusok által vezérelve tegyük a dolgunkat. Kell az írott szó, gondolat, mely segít megtalálni, felismerni azt a bonyolult szerkezetet, melyet embernek nevezünk. Szükség van az alkotás gyötrő folyamatára, a művek megszületésének emocionális élményére, az alkotásokban testet öltött tapasztalatok átadására, hogy egy kultúra, egy nép fennmaradjon. Ehhez pedig kellene az írók, a költők, az alkotók, kik saját vívódásaik, gondolataik, érzelmeik megfogalmazásával segítenek bennünket is, halandó olvasókat, hogy felismerjük e világ megismételhetetlenségét, életünk egyediségét. S a művekkel való találkozáshoz kellene az ünnepek, kellene az ünnepi alkalmat megteremtő események. Kellene a könyv munkásai, az alkotók, a kiadók, a könyvtárosok és a könyvterjesztők, hogy – sokszor csörgőspikába bújva – létrehozzák e találkozásokat.

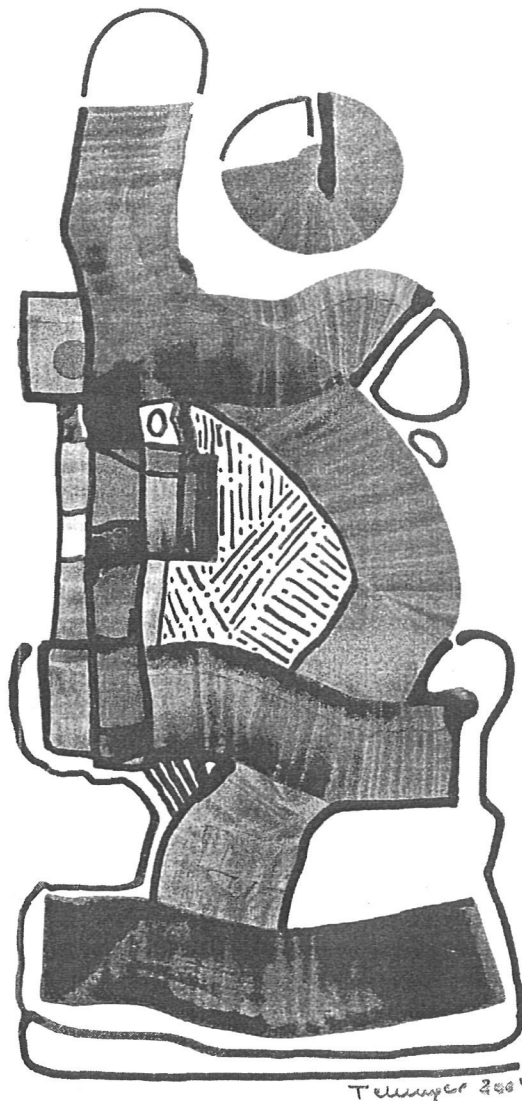
Ha egyre kevesebben ugyan, s egyre nagyobb erőfeszítéssel is, de teszi a dolgát mindenki, bízhatunk abban, hogy több száz vagy netán ezer év múlva ugyanúgy lesznek emberek, akik Faludy György, George Orwell, Garcia Marquez, Nádas Péter, Spiró György, vagy Janikovszky Éva, Bohumil Hrabal, Heller Ágnes gondolatait olvassák, mint ahogy Arisztotelész Metafizikájával, Platon gondolataival, Goethe Faustjával, Károly Gáspár, Tinódi Lantos Sebestyén, Mikes Kelemen, Rát Mátyás munkáival ismerkednek a ma élő emberek.

Lehet, hogy nem a ma könyvnek nevezett objektum segít majd ebben, de a ma megszülető könyvek nélkül remény sem lenne arra, hogy e világról, annak örömeiről, fájdalmairól valami is megmaradjon.

„Tízezer év mily semmiség itt,
Hol az ember homokra épít!
Csont és cserép közös halomban
Örlődik e roppant malomban,
S szétödrösöli a tenyéren
Az Idő, ez a vén
Sose nyugvó molnárlegény.”

Jékely Zoltán: Homoksziget

Venyigéné Makrányi Margit
a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár
igazgatója

T. K. 2007

Egy kötőjel ürügyén

Éppen az *út, utca, tér, fasor* végű földrajzi nevek helyesírását tanultuk, pontosabban próbáltam volna megtanítani diákjaimnak, amikor Miskolcon az Újgyőri főtéren – akkor még a Marx téren – megnyílt a Bükk Áruház. Abban az időben nemcsak az új kereskedelmi egység, de a népszerűsítését szolgáló reklámkampány is szokatlanul nagynak tűnt. Vilányoszlópokra szerelt táblák sokasága hirdette: várja vásárlóit a Bükk Áruház a Marx-téren. Így! Kötőjellel és persze hatalmas betűkkel.

Az egyik bátrabb gyerek, aki ugyan sem az írástudók, sem a címfestők felelősségéről és felelőtlenségéről sem hallhatott még, meg is kérdezte magyaróra után: ugyan honnan veszem, hogy külön kell írni Marxtól a teret?! Nem láttam tán a plakátokon, hogy a név meg a tér közt ott van a kötőjel?!

Na, erre varrjon gombot, aki tud! De legalább mondjon valami elfogadhatót egy kritikus kiskamasznak! Mert lásuk be, nem is olyan könnyű elmagyarázni, hogy miért kell valamit kötőjel nélkül írni, ha kötőjellel is lehet – vagy fordítva?! De az sem egyszerű kérdés: ha valaki hibázott, jelen esetben a plakátkészítő, akkor őt miért nem büntetik? Bezzeg az iskolában ilyesmiért elégtelen osztályzat jár. Vagy már az iskolán kívül nem is olyan fontos tudomány ez az egész helyesírás?! Akkor meg mire ez a nagy erőlködés...

Ilyen helyzetekben már valóban nem a szabályismeret, a helyesírás a legfontosabb, sokkal inkább a helyes beszéd: a tiszta, világos, követhető és elfogadható érvelés, a logikus gondolkodás. Túl azon, hogy a felnőttek is tévedhetnek, tévednek, az nem lehet vitatéma, hogy akár egy kötőjellel, egy vesszővel, vagy egy ki nem mondott szóval is jelentősége lehet.

Ahogy a gyermekversből tudjuk – egy szeg miatt a patkó, a patkó miatt a ló, a ló miatt a csata, a csata miatt az ország elveszett... – ugyanígy nemzeti drámánk, a Bánk bán története is bizonyítja, akár életről-halálról dönthet, hogy hová kerül a mondatban a vessző, hol kezdődik az új hangsúlyszakasz. (Ne sajnáljuk az időt, gondoljuk újra végig, mit is jelent egyik, és mit, a másik kijelentés! „A királynét megölni nem kell, félnetek jó lesz, ha mindenki egyetért, én nem, ellenzem.” A királynét megölni nem kell félnetek, jó lesz, ha mindenki egyetért, én nem ellenzem.”)

Az sem mindegy ám, hogy hol hangzik el egy-egy mondat. Nem ugyanaz a hatása, ha csak magunk elé mormoljuk, vagy a házfalakra írjuk, esetleg transzparenseken hirdetjük, hogy kiről, miről éppen mit gondolunk. Aki szót kér és kap, attól elvárható a megfontolt beszéd, a pontos fogalmazás. (Csak nehogy most vétsek valamit! Remélem, ebben a kis dolgozatban minden ékezet, pont, vessző, kérdőjel a helyén van és ott is marad...)

Mindezek után messze vezetne, ha a szabad véleménynyilvánítás szükségesszerű korlátait vennénk most sorra, mert az következne. Az pedig még hosszadalmasabb lenne, ha elkezdenénk összehasonlítani, ilyen-olyan szempontok alapján csoportosítani a különböző szövegeket. Bár ugyanabból az anyagból dolgozik, ugyanazokat a hangokat, betűket variálgatja, ugyanannak a nyelvnek a szavaival fejezi ki gondolatát az író, a költő, a politikus, a tanár, ugyanezt használjuk nap mint nap mindannyian, az eredmény nagyon különbözők.

De nem is kell mindig beszélnünk, viszont néha a hallgatásból nagyobb baj lehet. Maradva most már csak az irodalomnál, ide lehetne idézni Jónás könyvéből: „vétkesek közt cinkos aki néma”, ahogy ezt Babits megírta. És maradva még egy kicsit Babitsnál, Az írástudók árulása című tanulmányból is következhetne néhány szép gondolat. Csak hát ma már nem igazán korszerű az akkor még óhajtott irodalmi szerepvállalás. Meg is mosolyogjuk, ha egy költő prófétának képzelet magát. Úgy tűnik, Jónás örökre Ninivében prédikál. Petőfi lángoszlópai is réges-rég eltűntek a ködben.

A váteszek ideje lejárt, viszont az írástudók felelőssége megmaradt – és nem csak egy kötőjelnyi az.

Filip Gabriella

A cikk szerzője, Filip Gabriella újságíró, vezető szerkesztő, az idei Szabó Lőrinc irodalmi díj kitüntetettje.

Életpálya a kultúra és művelődés szolgálatában

– A Reményi Ede zenei díj idei kitüntette Bócz Sándor, az Egressy Béni Zeneiskola igazgatója. Pályája, munkássága szorosán kötődik Miskolc elmúlt évtizedekbeli zenei életéhez, tágabb értelemben véve kulturális életének egészéhez.

– Az 1974-ben kezdődött, közel negyedszázados tanácsai, majd a rendszerváltás után önkormányzati pályafutásomat egyéni életemben fontos szakasznak tekintem, de ennél jóval többnek is, hiszen Miskolc kultúrtörténetének meghatározó időszakában, egy sor jelentős kulturális folyamat kibontakozásánál voltam jelen, illetve cselekvő részese lehettem az eseményeknek. Ebben az időszakban épült ki

az az intézményrendszer a városban, amire alapozva a jelen és a jövő kultúrafejlésére szilárdan támaszkodhat.

– Említene néhány példát?

– 25 év eseményeit nehéz rövid néhány mondatba foglalni, így csak a legfontosabbakat elevenítem fel. Mivel elsődleges munkaterületem a zenei élet szervezése volt, elsőként a Szimfónikus Zenekar otthonteremtését említem. Hosszú, küzdelmes időszak után ekkor lett állandó otthonra a volt Flórián malomban a zenekar. Egyébként Miskolc első, állandó, azóta is nagy népszerűségnek örvendő bábszínháza is itt nyert elhelyezést, mielőtt a Kossuth utcára költözött. A színház rekonstrukci-

ója is igazi sikertörténet volt, amely Miskolc város kulturális intézményrendszerének legjelentősebb gyarapodását hozta. A bővítés során megújult a színház, létrejött az új Kamaraszínház, a Színészmúzeum és a szabadtéri színpad. A rekonstrukció kapcsán a Városi Könyvtár új épületbe költözött és a Miskolci Galéria is impozánsan kialakított helyre került.

A Petró Házban állandó kiállító helyet kaptak Szalay Lajos munkái, és átadták a Feledy Házat. A város területén egy sor rangos szobrászművész – Varga Imre, Melocco Miklós, Mészáros Dezső, Varga Miklós, Varga Éva és mások – munkái gazdagították Miskolc köztéri arculatát.

Említhetnék jónéhány fontos rendezvényt is, amelyek kiállták nemcsak az évek, de az évtizedek próbáját is. Ilyen a Miskolci Nyár rendezvénysorozat, amely ma is évről-évre újjászületik.

Ma a város egyik legnépszerűbb rendezvénye az Operafesztivál. Valójában sokrétű, hosszú éveken át tartó munka, a város zenei életének sokirányú fejlesztése volt az előzménye.

Örömmre szolgál, hogy a fesztiválnak születése pillanatától én is cselekvő részese vagyok. Az idén pl. egyik téma Párizs lesz. Ehhez kapcsolódva előkészítő előadásokat tartok a francia barokk opera kialakulásáról.

Visszatérve a közel negyedszázadhoz, erre az időszakra valóban úgy emlékezhetünk, mint fontos intézményszervező, igényes kultúraépítő korszakra Miskolc életében.

– *A sokféle feladat közepette jutott ideje hangszeres zenélésre is?*

– A 80-as években csak házi muzsikálásra. Bár az egyéb feladatok eltávolítottak tőle, lélekben sosem lettem hűtlen a hangszeremhez. Jelenleg három együttesben is szerepelek: A Telemann együttesben, amely régi zenét játszik, van egy zongorás trió, és játszom a Valcer nevű szalonzenekarban is.

– *Akik Önt ismerik, tudják, hogy van egy nemes szenvedélye, a hanglemezgyűjtés.*

– Még főiskolás koromban kezdtem gyűjteni a komolyzenei lemezeket. Ez aztán máig tartó szenvedélyemé vált. Büszkeségem a Komolyzenei Hanglemez Klub. 33 éve vezetem ezt az 50-60 fős közösséget, melyet a zene szeretete tart össze.

– *Térjünk vissza pályájának további alakulására, hiszen 1998-ban ismét fordulat következett az életében.*

– Ekkor neveztek ki az Egressy Béni Zeneiskola igazgatójának. Az oktatás és a zenével való még szorosabb, napi kapcsolat különösen értékesé tette számomra az azóta eltelt éveket. Büszke vagyok rá, hogy szakmailag országosan elismert, kiváló zenepedagógus kollégáim vannak. De sok sikerélménnyel lettem gazdagabb a gyerekeknek köszönhetően is.

– *Az Önrel készült beszélgetés a Könyvheti Újságban jelenik meg. Az Ünnepi Könyvhét apropóján kérjük, beszéljen kedvenc olvasmányiról.*

– A zenei szakirodalom állandó szenvedélyes olvasója, gyűjtője vagyok. Legutóbb

például a Mozart év kapcsán gazdagítottam értékes művekkel a gyűjteményemet. Legkedvesebb zenei műfajom az opera, ehhez kapcsolódik a drámák szeretete. Mindenekelőtt Shakespeare-é, azután az amerikai polgári drámáké vagy Dürrenmatté. Természetesen szívesen olvasom a magyar drámairodalom klasszikusait is. Az irodalom sokat segít oktatómunkámban, a zenetörténet tanításában.

– *Ha már az oktatásnál tartunk, hogyan vélekedik az olvasás fokozatos háttérbe szorulásáról a fiatalok körében?*

– Úgy gondolom, a zenei oktatási intézmények diákjai e téren előnyös helyzetben vannak. Az itt tanulók elkötelezték magukat a zenének, a művészetek egymás közötti kapcsolatai révén fogékonyabbak az irodalom iránt is. Kitartáshoz, erőfeszítéshez szoktak, pozitívabb a viszonyuk a könyvekhez. Az irodalom, az olvasmányok segítségével választott hivatásukhoz, a zenéhez való költődésük is mélyebbé, értőbbé válik.

Nívó-díjas könyvtáros:

Garamvölgyi Ernőné

31 éve a Lévy József Muzeális Könyvtár vezető könyvtárosa, 13 éve a Miskolci Városi Könyvtár szakmai igazgatóhelyettese.

Minden miskolci könyvtáros, és sokan olvasó ismeri magas szintű szakmai tudását, műveltségét, megbízható, igényes és pontos munkáját. Nyelvismerete az orosz, latin, angol és német nyelvekben alkalmassá tette a muzeális könyvvállomány feldolgozására, amelynek eredményeképpen a tudományos kutatások számára elérhetővé vált a gyűjtemény.

Elmélyült, precíz kutatómunkával bibliográfiák szerkesztésében is részt vett. A Lévy József Muzeális Könyvtár kötetkatalogusainak és Miskolc város történeti bibliográfiájának összeállításában döntő szerepe volt. Emellett a belső szakmai munkákat irányítja, a számítógépes feldolgozó munkát és a folyóiratok rendelését koordinálja.

Égész életében meghatározó szerepet kapott az irodalom, a könyvek szeretete, olvasása, s bár a számítógép használata napi tevékenységének része, soha nem távolodott el a könyvektől sem. Igazi olvasó, könyvtáraink egyik legszorgalmasabb kölcsönzője.

Gratulálunk a kikitüntetéséhez!

Dr. Kis Józsefné

Az idén is: Felsőmagyarország

A Felsőmagyarország Kiadó immáron több, mint másfél évtizede gazdagítja Borsod-Abaúj-Zemplén megye könyvkiadását. Szellemi forrásai, kisugárzása azonban messze túllépnek a megye határain, de az országhatárokon is: szerzői Magyarországon, illetve külföldi országokban élő magyar írók, költők, olykor más nemzetiségűek, akik valamiképpen kapcsolatba hozhatók irodalmunkkal, történelmünkkel, és valódi értékeket képviselnek a magyar olvasók számára.

A Felsőmagyarország az idén önállóan 3, a Szépirással közösen egy kötetet jelent meg. Az előbbiek: *Dusa Lajos: Áldjon veled az este* c., szerelmes verseket tartalmazó könyve, valamint *Monostroi Imre: Az idők szellemei* című, tanulmányokat és kritikákat közreadó kötete, végül *Papp Endre: Szemléletünk próbája* című tanulmánykötete a Vízjel sorozatban.

A közös kiadású könyv *Vasy Géza: Tíz kortárs költő* c. műve, amely Dobózi Eszterről, Kerék Imréről, Nagy Gáspárról, Pintér Lajosról, Serfőző Simonról, Szöllösi Zoltánról, Szepesi Attiláról, Tóth Erzsébetről, Veress Miklósról és Zalán Tiborról ad közre tanulmányokat.

A Felsőmagyarország fontos vállalkozása az *Arcok eltűnőben* c. 6 kötetes sorozat, melynek első darabja még 2004-ben jelent meg Fecske Csaba szerkesztésében, az utolsó pedig 2006-ban. A sorozat azokat a Napjaink c. folyóirat körül gyülekező, Miskolcon élő írókat, költőket veszi számba, akik figyelmet érdemlő alkotásokkal jelentkeztek, de életükben egyetlen

könyvük sem látott napvilágot. Az egyetlen kivétel *Akác István*, az ő verseit tartalmazza a sorozat első kötete, az ezt követők pedig *Berencsy Sándor*, *B. Tóth Lajos*, *Mándoky György* és *Horpácsi Sándor* írásait tartalmazzák. Az utolsó kötetben *Borsodi Gyula*, *Hargittay Attila*, *Kemény Gyula* és *Páhi Péter* művei együtt olvashatók.

A sorozattal a kiadó szándéka az, hogy az immár eltávozott szerzőknek emléket állítson, hogy megőrizze a legjavát annak, amit az „eltűnőben lévő arcok” teremtő képzelete létrehozott.

A Felsőmagyarország Kiadó vezetője **Serfőző Simon**, maga is ismert és elismert szerző. Az idei ünnepi könyvhétre jelenik meg a **Még nincs vége** című, riportokat, közéleti írásokat, esszéket, és a szerzővel készült interjúkat tartalmazó könyve – az életmű sorozat negyedik kötete – a Püski Kiadó gondozásában.

Serfőző Simon: Még nincs vége

Ebben az évben ünnepli hatvanötödik születésnapját Serfőző Simon, a Miskolcon élő kiváló író. A legendás Hetek költőcsoport meghatározó tagjaként indult ő, aki a hatvanas évektől kibontakozó alkotói pályáján a modern, mai magyar sorsirodalom egyik, immáron klasszikus rangúvá nemesedett életművét boltozta fel. Ennek reprezentatív foglalata az a Püski Kiadónál megjelent gyűjteményes könyvsorozat,

amely négy kötetnyi – és különböző műfajonkénti – válogatásban nyújtja az életmű teljes keresztmetszetét: a *Közel, távol* a verstermés jellegadó legjavát, a *Gyerekidő* az önéletrajzi ihletésű regényeket, a *Mindenáron* a tragikus társadalmi és történelmi létdramákat tartalmazza. S a most megjelenő legújabb, az összefoglaló áttekintést kikerekítő – egyúttal a személyes jubileum örömét kiteljesítő – *Még nincs vége* pedig a szociografikus és novellisztikus riportok, úti jegyzetek és közéleti tűnődések, publicisztikák, kisesszék, prózaversek és beszélgetések anyagából ad bőséges ízelítőt.

Mint lírájában, különleges szemléleti és stílusero ragad el Serfőző Simon elbeszélő és vallomások szépprózájában is: a konkrét, testközeli élmények és tárgyi tapasztalatok hiteles ábrázolása egy nép egész sorstörténelmi példázatává tágul: a látvány realizmusa a látomás katarziséjé. A régi parasztközösségek, a tanyavilág brutális felszámolását, az erőszakos téjeszesítés időszakát megrázó történetek sora eleveníti fel – s a hazajárás gondvállaló hűségével, az alföldi, Tisza-menti, Zagyva-táji szülőföldhöz kötő ragaszkodás felelősségével megáldott írástudó pontos látóerővel rajzolja a kiürülő vidékek, az elnéptelenedő falvak szomorú pusztulásának. „Hegyek magasságáig belerendül a szív” az elmúlt évtizedek alatt csak gyűlő veszteségek felismerésébe is, nemhogy számbavételébe. S ezek a művészi veretű valóságírodalmi helyzetképek érzékletes igazságérvénnyel tudósítanak a hagyományos életformák, a minőségi munkaerő, a közösségmegtartó lelki-szemléleti értékrend végzetes szétverésének egész folyamatáról: a bármilyen nyomorúságban is évszázadokig őrzött emberi méltóság és szabadságvágy tisztaságának elvesztegetéséről. A gyökértelen, önmagától elidegenített, hazájában is hontalanná alázott néprétegek sorsa a magyarság kollektív létromlását, nyelvi, önérzeti, demográfiai hanyatlását tükrözi. De a jövőtlenül szétszóródó nemzet kiszolgáltatottságát éppúgy, mint a teljes életet kimondani az olyan írók vállalt kötelessége is, akik – a népi irodalom legjobbjaiként, Móricztól Ratkóig ebben a könyvben is megidézve – nemzeti kultúránk fővonalát jelentik. Élni segít a bajok felfedése, vallja Serfőző Simon minden gyötrelmes ténykörülmény ellenére, s így hinni és reménykedni: hogy talán csakugyan nincs még vége.

Bertha Zoltán

Irodalmi - művészeti lap, új folyam

Minden folyik, és kétszer nem léphetünk ugyanabba. Poros bölcsességek a tűz filozófusától, amelyek azonban megfelelnek a mindennapok gyakorlatának. Új folyam – új lapkészítők.

Új szerkesztői stáb kapott meghívás pályázat útján lehetőséget, hogy kialakítsa egy Miskolcra és a régióhoz kötődő, abban gyökerező, de országos ismertségre, szakmai elismerésre törekvő, irodalmi – művészeti lap profilját, arculatát:

Zemlényi Attila főszerkesztő; Jenei László kritika – esszé; k. kabai lóránt líra, próza – online;

Kishonthy Zsolt kép – művészeti írások.

Velünk, a mi gondolkodásunkkal, koncepciókkal találkozhat a helyi kulturális folyóirat-termést figyelemmel kísérő polgár az elkövetkezőkben. Igyekszünk eleget tenni az elvárásoknak, és a hagyományok, illetve a meglévő értékeink kontextusában a kornak megfelelő periodikát létrehozni. Természetesen változik kissé az arcu-

lat, frissül, más típusú merítésből áll össze a tartalom. Célunk, hogy a lap szóljon a városról és a régióról, mutassa be összes fellelhető és publikálásra érdemes értékünket, mégse legyen provinciális. Ismeressen meg bennünket a kortárs irodalom, képzőművészet, kritika országosan is releváns alkotásaival, haladó irányzataival, úgy, hogy az inspirálja az itteni teljesítményt. Új eleme a palettának az esszé, mint az írás egyik legnemesebb műfaja, illetve a képregény, a Magyarországon mostoha sorssal megáldott kilencedik művészet. A szakmai integráció mellett legfőbb cél az országos elfogadottság, a mértékadó vidéki lapok sorához való fölzárkózás. Az első lapszámunk várhatóan július végére kerül az újságosok standjára, illetve az éven összesen négy szám várható. Távlati terveink közt szerepel annak a kívánatos állapotnak az elérése, amikor a folyóirat valós jelentéséhez híven, havi rendszerességgel jelentkezik. Előbb azonban Önö-

ket, potenciális olvasókat szeretnénk meggyőzni arról, hogy van mit mondanunk, és hogy jó úton járunk.

Zemlényi Attila
főszerkesztő

„SZINTÉZIS REMÉNYBŐL ÉS FÁJDALOMBÓL” (Válogatás Fecske Csaba: *Első életem* c. verseskötvényéről írt kritikákból)

„(...) Ám a sajátos helyett a saját, a tehetség által a poétikai én legmélyebb rejtekéből fakasztott önálló, a Fecske-i univerzum anyagaiból épülő, építkező, s ezért originálisan is a tiszta önértéket

képviselő versek győzik meg, avatják leginkább a Fecske Csaba-i költészet maradéktalan hívévé az olvasót...” (Bereti Gábor: *Szintézis reményből és fájdalomból*. Napút 2007/2.sz.)

„...A kötetben alkalmazott formák változatosak (központozatlan, enjambement-okkal tarkított szabadverstől egészen a szonettig), de mindenhol alárendelődnek a tartalomnak...” (Bán Olivér: „ez még a tegnapi nap vagy már ma van”. Spanyolnátha 2007/tavaszi.)

„... Fecske Csaba költészetének ugyanígy van legalább két olyan síkja, mely a kortárs magyar lírikusok legmegbízhatóbbjai közé emeli. Az egyik a verseket szervező emlékezetechnika, mely a múlt képle-

kenységére, azaz az emlékekből felépülő identitás manipulálhatóságára és esetlegességére hívja fel a figyelmet, a másik a nosztalgikus, mégsem érzélgős hang, mely hűvös beletörődéssel tudja elfogadni az egyébként nagyon is súlyos veszteségeket és a halál fenyegetésének állandó jelenlétét...” (Bedecs László: *Mennyivel könyvnyebb volna. Bárka* 2007/2.)

„...megrendülést érzünk, de félelmünket, keserűségünket oldja a költő – mindenén átsegítő – iróniája, abszurd humora... (Rónaky Edit: *Olvasólámpa, Hetedhétár* 2007/február.)

„Az elmúlt évtizedek tapasztalatai alapján nem gondolhatnám, hogy élne Magyarországon olyan vérbeli irodalombarát olvasó, aki ne ismerné Fecske Csaba nevét...” (Zsirai László: *Fecske Csaba Első életem*, Vigilia 2007/2.)

„(...) Az *Első életem* még így is a 2006-os év egyik legfontosabb verseskötete (kellene legyen). Kódöböcz Gábor azon megállapítását – melyet már az előző, *Ami lehetne még c.* kötet kapcsán fogalmazott meg -, hogy Fecske Csaba „az utóbbi években vált a kortárs magyar irodalom első vonalába tartozó, poétikai és világszemléletű szempontból egyaránt figyelemre méltó alkotóvá”, ez a kötet még látványosabban bizonyítja.” (Elek Tibor: *Kis magyar irodalmi és könyvpiaci abszurdum*, Könyvpiac, 2006/december.)

www.vendegvaro.hu: Körtvélyesi Erzsébet

Harmincéves az ismeretségünk. Évfolyamtársak voltunk a népművelés-könyvtár szakon, azóta kísérem figyelemmel rendkívüli kreativitással megáldott pályafutását. Könyvek kiadóiként lehetnénk egymás konkurenciái, de bennünket életre szóló barátság fűz össze.

– Mindent tudunk egymásról, szinte minden rezdüléset ismerem, mégis érdeklődve nézlek, hogyan fogadtad ezt a kiüntetést?

– Miskolc Város Turizmusáért kapott díj nem az egyetlen, amivel a szakma elismerte a „vendégváró” projektemet, de számomra a legkedvesebb, mert névre szól. Nem a kreatúram, én kaptam.

– Érdekes dolog ez, mert a régi reflexek szerint az emberek többnyire azt hiszik, hogy egy világhírnévre szert tevő, intézményesedett szolgáltatás, mint amilyen a www.vendegvaro.hu honlap, az egyszerűen csak lett. Az, hogy hogyan lett, azt kevesen tudják.

– Sosem gondoltam volna pályám kezdetén, hogy könyvkiadó leszek, egyszerűen csak a könyvek bővületében éltem. Szívesen emlékszem vissza könyvtárosi éveimre, de az egészen más volt, amikor a Miskolci Nemzeti Színház munkatársaként a kezembe foghattam a később Két évad címmel megjelent könyv kéziratát. Ez volt az első és utolsó könyv, amit megbízás alapján szerkesztettem. A többi „szakmai kreatúra” már mint önálló szellemi termék jelent meg, de ehhez 1991-ben meg kellett alapítani először a Well Reklámügynökséget, majd ezt átalakítva a Well Press Kiadót.

– Az előbbihez inkább a várostérképek, az utóbbihoz inkább a VendégVáró úti-könyv sorozat köthető...

– Összesen 50 várostérképet készítettünk el, mintegy 1,5 millió darabszámban. Akkor alakult ki a hirdetőik által támogatott kiadványok rendszere, amely szerves része annak a tudástárnak, amit ma is a turisztikai szolgáltatások területén kínálunk.

– Visszamenve az időben, melyik volt az első könyved?

– A VendégVáró Borsod 1995-ben jelent meg, melynek az 5. aktualizált változata éppen tavaly karácsonyra került az érdeklődők kezébe. A későbbiekben a 19 megyéről szóló kiadványok stílusa és a turisztikai könyvek szerkesztési koncepciója is megváltozott, de jelentős változás az is, hogy már nem néhányan készítjük, hanem egy rendkívül felkészült szerkesztői gárda gondozza könyveinket. Most már a 25-30 kötetre tervezett kiadványsorozat nem megyénként, hanem általunk túraközpontokká emelt városok hálózatának egyik tagjaként jelenik meg. Azaz kisebb tájegységekre bontottuk a megyéket, jelentősebbé váltak a település leírások, a turisztikai vonzerő megjelenítése. Ezek a könyvek nem pusztán útikönyvek, hanem olyan tudástárak, amelyeket a turisztikai képzésben tankönyvként is használnak.

– Legnagyobb könyvsikeretek a Látnivalók Magyarországon, hová sorolható?

– Alapkönyv lett, 100 000 példányszámban fogyott el, magyar, angol, német, orosz, francia változatban. Ugyanakkor a köré szerveződött információ halmaz már kötetekben mérhető volt, ezért az új média, az internet megjelenésével változni kellett. Az átállás sikeresnek bizonyult, végtelen nagy a lehetőség. Ez az információs csatorna több mint 600 000 oldalon, 2200 magyar települést ajánl részletesen, minden rajta van, amit Magyarország láttnivalóként kínál.

– Ennek akkor külön története van?

– Ilyen céllal 2003-ban megalkotott honlapunknak eddig 4,3 millió egyedi látogatója volt. A rendszer által mért regisztráció alapján a külföldi látogatók száma az angol nyelvű változat megjelenésével szintén emelkedett, 93 országból érdeklődtek eddig. Néhány hónapja már nem csak internet alapú a szolgáltatásunk, hanem a Pannon hálózat jóvoltából a WAP-on mobil hálózatról is elérhető a tudástárunk. Minden, amit Magyarországáról tudni érdemes.

– Vagyis a mobil hálózat cella információja, hely meghatározása alapján, telefonon kaphat információt az érdeklődő az adott település turisztikai láttnivalóiról.

– Pontosan. És a mobil telefonok fejlődésével az általunk nyújtott információ bázis újabb lehetőség előtt áll. A navigációs rendszereket az ország piacvezető szolgáltatójaként mi tölthetjük fel számos ismeretekkel.

– Akkor a könyvek varázsa már nem tart hatalmában?

– Dehogynem, csak be kellett látni, tradicionális vidéki könyvkiadóként beszűkültek a lehetőségeink, az új kommunikációs csatornák alkalmazása pedig piacvezetővé tett bennünket az országban. A WEB Áruházunkon keresztül továbbra is ott vagyunk a hagyományos könyvpiacra is, de modernizáltuk az értékesítési szokásainkat, bővítettük a kínálatunkat, miközben profiltisztítást is végrehajtottunk.

– Arra utalsz, hogy több Miskolccal, vagy miskolci szerzővel kapcsolatos könyvek is volt, melyek köre a későbbiekben nem bővül?

– El kellett döntenünk, mi a fontos – most azt gondolom –, a monopol helyzetünket kell tovább erősíteni az előbbieken említett területeken. Az angol autókлубbal kötött szerződés alapján a 11 európai fővárost bemutató, úgynevezett „fapados úti könyveink”, a spirális városismertetők rendkívül népszerűek, a magyarországi turisztikai központokat népszerűsítő tervezett könyveink iránt pedig óriási az érdeklődés. Számunkra és számomra így kerek az egész történet.

– Az egyszemélyes cégből mára egy vállalat alakult több tulajdonossal, nagyon korszerű turisztikai és marketing stratégiával, kis túlzással állítva világhírnévvé megáldva. Elégedett vagy?

– Ezzel az elismeréssel pont azt kaptam, amiről az eddigi életem szól. Miskolc népszerűsítésével kezdtem a könyvkiadói tevékenységemet, ma is Miskolcon élek és dolgozom ennek az országosan ismertté és népszerűvé vált vállalkozásnak az élén. Elégedett vagyok, mert egy nagyon jó munkatársi gárda, megbízható tudással rendelkező csapat vesz körül. Kellünk!

 VENDÉGVÁRÓ Látogatók Magyarországon		BALATON BUDAPEST cikkarhívum kapcsolat felpályázat	
<input type="text" value="Keresett szó, kifejezés..."/>		<input type="button" value="keresés"/> <input type="button" value="részletes keresés"/>	
Úti célok	Látnivalók	Szállások	Programok
Regisztráció	Belépés	Csomagajánlatok	Utazási ötletek
Legyen ez a kezdőlapom!		Hasznos	Könyvek
Saját GIF-terv készítése		A honlapunkról	

Hogy van, kedves Cseh Károly?

Beszélgetés a Mezőkövesden élő költő-műfordítóval

– Köszönöm a kérdést, mindig nagyon jól, ha egy-egy új kötet megjelenéséről számot adhatok.

– *A most megjelent könyvéről mi tudható?*

– Ez a Kutyahűség című antológia, amelybe 33 európai – német, szlovák, svájci – költő 99 versét válogattam. Az első versek a 80-as évekből valók, az utolsók 2005-ben íródtak. Az utószót Erdélyi Z. János írta.

– *Mik voltak a válogatás szempontjai?*

– Ilyenkor mindig egy belső iránytű vezérel, most azonban külön is célt azonosítottam a válogatás. Úgy érzem, hogy manapság az irodalmi alkotásokban a természettel való kapcsolatunk méltatlanul háttérbe szorul, sőt eltűnően van. Ennek szeretnék ellenszegülni a válogatással, olyan versek közreadásával, amelyek erről a kapcsolatról vallanak. Szeretném megmutatni, hogy ilyen módon is lehet tenni az elidegenedés ellen, s hogy e törekvéseknek vannak sikeres képviselői is.

– *Ha röviden kellene meghatározni a kötet mondanivalóját, mi lenne a kulcsszó, a legfontosabb?*

– Minden bizonnyal a kötődés a természeteshez, a széphez és a jóhoz, amitől az életünk is szebbé válik.

– *Az antológia megjelenése után most pihenés következik?*

– Korántsem. Mostanában a hatodik, Gesztenyek ideje c. verseskötetemen dolgozom, amely 55 versemet tartalmaz, és az év vége felé, 55. születésnapom alkalmából lát majd napvilágot. Azután a tavaly elhunyt, kiváló csuvas költő barátom, egyben a magyar irodalom nagy barátja, Gennadij Ajgi emlékkönyvének a kiadását tervezem.

Távlati terveimben szerepel egy válogatott kötet megjelentetése is, amely a „pályán” töltött 40 év publikációit tartalmazná.

– *Tehát eddigi irodalmi pályafutásának áttekintésére készül. Melyek voltak a legfontosabb állomások?*

– 1970-től írok, ennek az időszaknak közel a fele a Kelt irodalmi alkotócsoporthoz tartozó időszakban telt el. Számos kötetem jelent meg, pl. a Borostyánkő és kaszaélek című, az Aranyháló, a gyermekverseket tartalmazó Téltakarító, és a Ketten a kertben c. verseskötet. 2006-ban látott napvilágot Toronyiránt c. verseskötetem. Ezen kívül jelentek meg fordítás kötetem is, pl. a Csuvas szó, vagy Mihail Szeszpel versei, de fordítottam és kötetekben közre-

adtam török, tatár, litván szerzők műveit is. Az irodalom közkinccsé tételét igyekeztem szolgálni az Észak-Magyarország Látóköri című, irodalmi-művészeti rovatának szerkesztésével, vagy az Új Észak Nyitány c. rovatával.

Nagy büszkeséggel tölt el, hogy néhány éve író, irodalomtörténész bará-

Cseh Károly

TANÚJELEK

Bobory Zoltánnak

Felpárállik éjjel a régi szekérút,
s mintha annyi szagos hold sorjazna végig:
alján vadkörtefa s kökénygally fehérlik.

Tavaszcsofordultával jár erre valaki,
barangol fel-le a keréknyomok ráncán,
tanújelnek hagyja a bíborpalástból itt,
szerte a bokrokon egy csipkebogyónyt,

s mutatóba töviskoronája közül
galagonyavirág-ágból kettőt, hármat.

S nem támad forgószél nyomán, míg járkálgat.

2007. Húsvétján

tommal, Cs. Varga Istvánnal elnyertük a Csuvas Írószövetség nemzetközi irodalmi díját, a Vaszej Mítta csuvas költőről elnevezett díjat.

– *Köszönjük az interjút, további sikeres alkotómunkát kívánunk!* K - y

GÁL SÁNDOR: TOKAJI ASZÚ

Emlékek és gondolatok a Tokaji Írótabor évtizedeiről

(Részletek a rövidesen megjelenő kötetből)

Amikor az ember egy rendezvény három évtizedéről próbál összefoglalót készíteni, akkor elég nagy bajban van. Egyrészt, mert amikor a rendezvény folyamatos – évenkénti – részese volt, nem gondolt arra, hogy mindarról, ami ott és akkor megtörtént, egykor – nem csak önmagának, de az utánunk következőknek is – számot kell adnia. Ez alól a pazarló hanyagság alól magam sem vagyok kivétel., sőt, szabályt erősítő lelkiismeret-fur-

dalással be kell vallanom, hogy bár írtam néhány cikket – az előzőekben kettőt besoroltam a dolgozatba –, sőt emlékeztem szerint feljegyzéseket is készítettem az akkori tanácskozásokról, amelyek valahol megjelentek, vagy irományaim között kallódnak-porosodnak, s ezek hiányában csak valami nagy, általános tablófélet tudok fel- és megidézni magamban. Arról, hogy a Tokaji Írótabor az akkori világban olyan eretnek rendezvény volt, ahol nem

csak a rendezvény gondját-baját vitatták, tagadták, vagy igenelték a jelenlévők, hanem a magyarság, s benne a határon túliak hétköznapi sorskérdéseit is az asztalra tették. Akinek az emlékezete ele nem hullott valamiféle felejtés-sorompó, bizonyára emlékszik arra, hogy abban a korban ilyen gondolatok felvetése egyáltalán nem volt kockázatmentes vállalkozás. Sőt, igencsak kockázatos volt, hiszen a jeles internacionalizmus a nemzetet kizárólag határtól határig ismerte. Ma már egyszerű történelmi tényként kezelendő, hogy a tokaji találkozások, az ott elhangzott előadások, és nem egy esetben heves viták tüzeiben fogalmazódtak meg azok a gondolatok a magyar irodalomról és sok

Hogy van, kedves Cseh Károly?

Beszélgetés a Mezőkövesden élő költő-műfordítóval

– Köszönöm a kérdést, mindig nagyon jól, ha egy-egy új kötet megjelenéséről számot adhatok.

– *A most megjelent könyvéről mi tudható?*

– Ez a Kutyahűség című antológia, amelybe 33 európai – német, szlovák, svájci – költő 99 versét válogattam. Az első versek a 80-as évekből valók, az utolsók 2005-ben íródtak. Az utószót Erdélyi Z. János írta.

– *Mik voltak a válogatás szempontjai?*

– Ilyenkor mindig egy belső iránytű vezérel, most azonban külön is célt azonosítottam a válogatás. Úgy érzem, hogy manapság az irodalmi alkotásokban a természettel való kapcsolatunk méltatlanul háttérbe szorul, sőt eltűnően van. Ennek szeretnék ellenszegülni a válogatással, olyan versek közreadásával, amelyek erről a kapcsolatról vallanak. Szeretném megmutatni, hogy ilyen módon is lehet tenni az elidegenedés ellen, s hogy e törekvéseknek vannak sikeres képviselői is.

– *Ha röviden kellene meghatározni a kötet mondanivalóját, mi lenne a kulcsszó, a legfontosabb?*

– Minden bizonnyal a kötődés a természeteshez, a széphez és a jóhoz, amitől az életünk is szebbé válik.

– *Az antológia megjelenése után most pihenés következik?*

– Korántsem. Mostanában a hatodik, Gesztenyék ideje c. verseskötetemen dolgozom, amely 55 verset tartalmaz, és az év vége felé, 55. születésnapom alkalmából lát majd napvilágot. Azután a tavaly elhunyt, kiváló csuvas költő barátom, egyben a magyar irodalom nagy barátja, Gennadij Ajgi emlékkönyvének a kiadását tervezem.

Távlati terveimben szerepel egy válogatott kötet megjelentetése is, amely a „pályán” töltött 40 év publikációit tartalmazná.

– *Tehát eddigi irodalmi pályafutásának áttekintésére készül. Melyek voltak a legfontosabb állomások?*

– 1970-től írok, ennek az időszaknak közel a fele a Kélet irodalmi alkotócsoportban telt el. Számos kötetem jelent meg, pl. a Borostyánkő és kaszaélek című, az Aranyháló, a gyermekverseket tartalmazó Téltakarító, és a Ketten a kertben c. verseskötet. 2006-ban látott napvilágot Toronyiránt c. verseskötetem. Ezen kívül jelentek meg fordítás köteteim is, pl. a Csuvas szó, vagy Mihail Szeszpel versei, de fordítottam és kötetekben közre-

adtam török, tatár, litván szerzők műveit is. Az irodalom közkinccsé tételét igyekeztem szolgálni az Észak-Magyarország Látóköri című, irodalmi-művészeti rovatának szerkesztésével, vagy az Új Észak Nyitány c. rovatával.

Nagy büszkeséggel tölt el, hogy néhány éve író, irodalomtörténész bará-

Cseh Károly

TANÚJELEK Bobory Zoltánnak

Felpárállik éjjel a régi szekérút,
s mintha annyi szagos hold sorjazna végig:
alján vadkörtefa s kökénygally fehérlik.

Tavaszcsofordultával jár erre valaki,
barangol fel-le a keréknyomok ráncán,
tanújelnek hagyja a bíborpalástból itt,
szerte a bokrokon egy csipkebogyónyt,

s mutatóba töviskoronája közül
galagonyavirág-ágból kettőt, hármat.

S nem támad forgószél nyomán, míg járkálgat.

2007. Húsvétján

tommal, Cs. Varga Istvánnal elnyertük a Csuvas Írószövetség nemzetközi irodalmi díját, a Vaszej Mítta csuvas költőről elnevezett díjat.

– *Köszönjük az interjút, további sikeres alkotómunkát kívánunk!* K - y

GÁL SÁNDOR: TOKAJI ASZÚ

Emlékek és gondolatok a Tokaji Írótabor évtizedeiről

(Részletek a rövidesen megjelenő kötetből)

Amikor az ember egy rendezvény három évtizedéről próbál összefoglalót készíteni, akkor elég nagy bajban van. Egyrészt, mert amikor a rendezvény folyamatos – évenkénti – részese volt, nem gondolt arra, hogy mindarról, ami ott és akkor megtörtént, egykor – nem csak önmagának, de az utánunk következőknek is – számot kell adnia. Ez alól a pazarló hanyagság alól magam sem vagyok kivétel., sőt, szabályt erősítő lelkiismeret-fur-

dalással be kell vallanom, hogy bár írtam néhány cikket – az előzőekben kettőt besoroltam a dolgozatba –, sőt emlékeztem szerint feljegyzéseket is készítettem az akkori tanácskozásokról, amelyek valahol megjelentek, vagy irományaim között kallódnak-porosodnak, s ezek hiányában csak valami nagy, általános tablófélet tudok fel- és megidézni magamban. Arról, hogy a Tokaji Írótabor az akkori világban olyan eretnek rendezvény volt, ahol nem

csak a rendezvény gondját-baját vitatták, tagadták, vagy igenelték a jelenlévők, hanem a magyarság, s benne a határon túliak hétköznapi sorskérdéseit is az asztalra tették. Akinek az emlékezete ele nem hullott valamiféle felejtés-sorompó, bizonyára emlékszik arra, hogy abban a korban ilyen gondolatok felvetése egyáltalán nem volt kockázatmentes vállalkozás. Sőt, igencsak kockázatos volt, hiszen a jeles internacionalizmus a nemzetet kizárólag határtól határig ismerte. Ma már egyszerű történelmi tényként kezelendő, hogy a tokaji találkozások, az ott elhangzott előadások, és nem egy esetben heves viták tüzeiben fogalmazódtak meg azok a gondolatok a magyar irodalomról és sok

egyéb olyan kérdésről, amelyeket sorskérdéseknek nevezhetnénk, s amelyek ezt a negyed századot jellemezték, vagy ha úgy tetszik, egybeabroncsozták, akár a tokaji boroshordókat a vaspántok. Ez, ugye, még metaforaként is elfogadható.

(...)

Ezt a rövid, és bizony hézagos emlékezést azokkal a gondolatokkal szeretném befejezni – mert lezárni egyelőre lehetetlen volna –, amelyeket az író tábor harmincadik évfordulójára készített összefoglalóban rögzítettem.

„Ha valamit ki kellene emelni az elmúlt harminc év erőfeszítéseiből, akkor én elsőül a magyar irodalom egységének, oszthatatlanságának rejtett, vagy nyílt demonstrálását említeném. Ezt akár alapvető elvként is rögzíthetnénk, mint olyan tény, amely a Tokaji Író tábor műhely voltát, közös vállalását, irodalmunk egyetemességét központi gondolatként értelmezte, és gyakorolta. (...) Amikor a kuratórium tagja lettem, akkor már lényegében ez a korábban elindult alapozás egyértelművé vált, s benne a nemzet és irodalom egy egészként jelent meg. Később, elnöki időm alatt lényegében az érdemi munka azzal tágult, hogy képesekké váltunk nemzetközi tanácskozások megszervezésére is. E tanácskozások lényege az volt, hogy megismerjük, miként viszonyulnak történelmünkhöz, irodalmunkhoz a velünk szomszédos nemzetek, hogy miként ítélik meg ugyanazokat az eseményeket, amelyek történelmünk közös részei. Igaz öröm volt számomra látni, miként emelkedik a Tokaji Író tábor az időben, át egy század- és ezredfordulón, egészen máig. Örülök annak, hogy kiváló, nagy tudású kurátorokkal dolgozhattam, s dolgozhatok együtt ma is. A harminc év élményeiből pedig az lehetne a mostani összegzés, hogy ha van egy használható múlt képünk, akkor arra bizvást lehet használható jövőképet alapozni. S mert a megélt három évtized múlt képe szerintem használható, a Tokaji Író tábor lehetőségei Tokajban, a magyar irodalom Fő Városában, szinte korlátlanok.”

(...)

Szerkesztőségünk a kötet-részlet első közlésével köszönti a 2007-ben 70 éves szlovákiai magyar író, költőt és a 35 éves Tokaji Író tábor.

XXXV. TOKAJI ÍRÓTÁBOR

(terv)

Időpont: 2007. augusztus 14-15-16.

Helyszín: Tokaji Ferenc Gimnázium és Kollégium, Tokaj

Augusztus 14. kedd

- 11.30 **Megnyitó** – Köszöntők
Az író táborot megnyitja Serfőző Simon, a kuratórium elnöke.
- 14.00 **Nemzeti kultúra, regionalitás, európai integráció-Magyar tájha-zák** c. tanácskozás
Bevezető előadást tart Pomogáts Béla irodalomtörténész
Felkért hozzászóló Debrecen, Eger, Miskolc, Nyíregyháza, Tokaj, Kassa, Nagyvárad, Szatmárnémeti, Ungvár polgármestere és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat vezetője
Vita
- 20.00 **Tokaji esték: Kodály Zoltán** születésének 125. évfordulója – Cantemus-kórus

Augusztus 15. szerda

- 9.00 Kerekasztal-beszélgetés: **A mai magyar színház szerepe**
Előadó: Ablonczy László, Tarján Tamás
Résztevők: Debrecen, Miskolc, Kolozsvár, Kassa város színházvezetői
Vita
- 14.00 A tanácskozás és vita folytatása
A kulturális régiók kínálatának és együttműködésének támogatottsága, európai tapasztalatok
Előadó Inkei Péter igazgató
Hozzászólás, vita
- 16.30 Író tábori küldöttség látogatása Tiszaladányba
- 20.00 **Tokaji esték: Miskolci Lapbemutató**
- 20.45 Vendégeink – közkívánatra – a Tokaji Borbarátnők Egyesülete

Augusztus 16. csütörtök

- 9.00 **Kodály Zoltán, Dsida Jenő emléktáblájának avatása** a Millenniumi Irodalmi Emlékparkban
- 9.30 **35 éves a Tokaji Író tábor** – kuratóriumi elnökök fóruma, kötetbemutatóval
A Tokaji Író tábor együttműködési terve a határon túli szervezetekkel
Hozzászólások, szakmai zárszó
- 11.30 **Fogadás** – Díj átadás – Pohárköszöntő – Táborzárás

Az idei Könyvhétre – könyvnapokra készülve rövid számvetést tettem az elmúlt két és fél évtized általam szervezett találkozóiról, estjeiről.

Még a 80-as évek elején – hivatalos egyetemi meghívónak köszönhetően – járt először Miskolcon s a megyében, s azt követően a keleti országrészben Jászberénytől Vásárosnaményig Kányádi Sándor Kolozsvárott élő költő. Neki annak idején közel nyolcvan találkozót szerveztem...

Őt követték – már a kilencvenes évek elején – némileg megváltozott, de semmivel sem könnyebb, sőt a ránk szabaduló „multikulturális áldásnak” köszönhetően egyre sekélyesedő szellemi közegben az ugyancsak Kolozsvárott élő Király László költő és Kántor Lajos, valamint Kántor Erzsébet irodalomtörténészek, szerkesztők látogatásai. Majd a marosvásárhelyi Kovács András Ferenc költő, vagy ahogy az olvasók maguk között hívják KAF és Ferenczes István csíkszeredai költő, a Székelyföld című folyóirat szerkesztőjének találkozási következték Leninvárostól – akkor még így hívták Tiszaújvárost – Abaújszántóig, Miskolctól Felsőzsolcáig.

S jöttek a határon túlról előadóművészek, színművészek is. Mint Rekita Rozália és Jancsó Miklós Kolozsvárról. Hozták magukkal az írott s kimondott szó igazságát és szentségét, a hitet, hogy érdemes és kell, és van is kinek-kihez elvinni az „üzenetet”.

Hírhozók a határon túlról

Erdélyiek a könyvheteken Borsod-Abaúj-Zemplén megyében

Az idén a nagy elődök, Jancsó Adrienn, Tompa László és Illyés Kinga nyomdokain haladva a Marosvásárhelyről érkező színművész, Kilyén Ilka látogat hozzánk erdélyi íróktól és költőktől válogatott, népdalokkal ékesített előadásával, melyet Miskolcon, Encsen, Felsőzsolcán, Szerencsen, s Alsózsolcán is megcsodálhatnak azon szerencsések, kikhez eljut a találkozó híre.

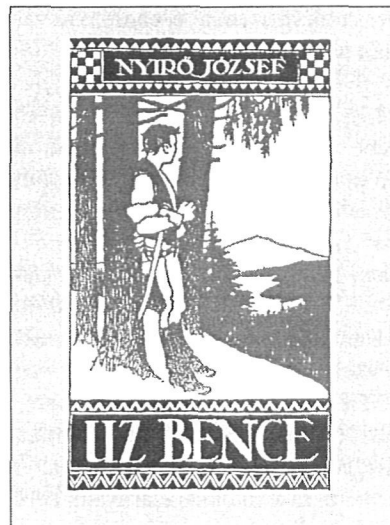
Generációk nőttek fel a két világháború közötti erdélyi irodalmon, a Tamási Áron, Kós Károly, Reményik Sándor, Nyíró József... nevével fémjelzett műveken. Volt, amikor szellemi ellenállást is kifejezett ezen írók – költők olvasása, a kötetek gyűjtése.

Mára – a már említett körülményeknek is köszönhetően – egyre nagyobb gonddal, odafigyeléssel kell tennünk a dolgunkat értékeink, nemzeti kultúránk megóvására, megbecsülésére, s újból felfedezésére.

Igen, a felfedezésére is. Bár a könyves aukciókon például a Nyíró „halinás” sorozat kötetei félszázezer forint közelében üttetnek le s cserélnek gazdát, az új évezred új generációja már keveset – ha egyáltalán – tud Nyíró Józseféről, a székely Apostolról.

A jelen tendenciái nem a nemzeti irodalom, szellemi élet erősödésének, ismeretének irányába mutatnak.

Ezért is dicsérendő dolog a Kairosz Kiadó részéről, hogy az elmúlt években megjelentette Nyíró József ismert, s az emigrációban írt műveit.

A könyves ünnep alkalmából a köteteket szerkesztő, „Nyíró szakos” irodalomkutató Medvigy Endre, a sokak által ismert és szeretett Szabó András versmondó és Kilyén Ilka vezeti be az érdeklődőket Nyíró József világába Tiszaújvárosban és a miskolci református gimnáziumban.

Zs. Papp Ferenc

KÖNYVHETI GROTESZK

Megjelent az Ózdi Nemzeti Újságban az 1940-es években

Levél a könyvhétről

Tekintetes Szerkesztőség!

Eccer má írtam, hogy rendezzünk ózdi könyvnapot, akkor nem hallgattak rám, de azér én nem haragszok, inkább mások haragusznak még máig is rám, de én azt nem bánom és megint írok, hogy valahogy ki ne maradjunk a könyvhétből, mer az má igazán nem vóna szép, ha ép itt nem rendeznék meg, ahol úgy érdekelnek mindenkit a könyvek, hogy mikor a tűzvész vót a Tulipánba, akkor se a sok posztó meg selyem drágasággal törődtek, hanem majd mindenkit csak az érdekelt, hogy a hitelkönyv megégett-e. Hát az ilyen helyen igazán vétek vóna meg nem tartani azt a könyvhetet.(...) Má csak azér is, hogy a könyvhétről talán eszibe jut Valakinek, hogy Szép Ernő Ádámcsutka

című könyvét még januárba kérte tőlem egy napra és még máma is hiába várom, hogy mikor hozza meg. És így má keresztet is vetek rá, mer ebből má gondolom, hogy nagyon megszerette és má csak a könyvhétbe reménykedek. Pedig jobb lett vóna, ha inkább engem szeretett vóna meg, mint a könyvemet... De azér neki is igaza van, mer velem nem igen lehet kibírni ilyen hosszú együttlétet, mer én közel se vagyok olyan jó, mint az a könyv, amit tőlem kőccsön vett.

Ebből hát az a könyvheti tanulság, hogy könyvet itt nálunk nem érdemes kőccsön adni senkinek, de ha má mégis ad valaki hát inkább akármelyiket aggya, csak a takarékkönyvit ne, mer azt tán még úgy se fogja visszakapni, mint Mihály bácsi a kaszinó-könyvtár legjobb és

legújabb könyveit, amikre egyesek még a lajstromozás előtt rátenyereltek és aztán tapasztalatból tudom, hogy azt má a magamfajta ember meg nem láthatja, legfeljebb majd csak öreg napjaiba. De hát ez is csak a nagy könyvszeretetre mutat. Épp úgy, mint az, hogy nálunk még a randevúkat is leginkább könyvtári napokon tartják. Mert ilyenkor könnyű megmagyarázni a mamának a hosszabb elmaradást. „Mikor olyan sokan voltak az Olvasóban!” Hát ahol ilyen nagy a könyvkultusz, ott igazán vétek volna kimaradni a könyvhétből.

A gondolatot a tek. Szerkesztőség figyelmébe ajánlva maradtam tisztelettel
Szókimondó Pál.

U.i.: „...A közönség – mint tudjuk – nemcsak nektáron és klasszikuson nevelkedik. Legnagyobb része, bizony, pelyván s ponyván tengődik” írta 1944-ben a Magyar Könyvszemle.

Miskolcért dolgoztam? A városért dolgoztam, a városban dolgoztam, a városnak dolgoztam? Nemcsak magamnak tettem fel ezeket a kérdéseket, gratuláló ismerőseim némelyike is megkérdezte, mit is jelent ez a díj. Nem jöttem zavarba, büszkén fogtam kezét, vagy motyogtam köszönet-félét a telefonba, írtam párszavas válaszokat e-mailen. Jó válasz talán nincs, nem is kerestem.

Megvallom, számomra nagyon sokat jelent ez az elismerés. Gyerekként, minden iránt érdeklődő kamaszként kerültem Miskolcra tanulni, s bár a villamosenergia-ipari szakközépiskolába jártam, már elsőben kiderült: inkább az amatőr művészetek, mint a géptermekek felé indultam. Osztályfőnököm, Pigay Imre színjátszó körében a ma politikus Kellerrel, vagy a színész Mihályi Győzővel játszottam, iskolai újságot szerkesztettem. Rajzolgatni, festegetni, szobrászkodni Szanyi Péternél kezdtem, az alkotókkal szárnyalni Pető János festőművésztől tanultam. Az érettségit követően egy év villanyszerelés után a hejőcsabai Gárdonyi Művelődési Házban folytatódott kreatív életem. Felelősséget vállalni – másokért is – harminc évvel ezelőtt a Görömbölyi Közösségi Ház újjáépített falai között kezdtem – akkor már mint igazgató.

Felsőfokú oklevelet népművelő-könyvtár szakon kitűnő barátok társaságában szereztem. Szakmai karrierem a könyvek világában a régió könyvesboltjainak irányításával kezdődött. A rendszerváltozás ideje, a munkaköröm megszűnése nem különösebben rázott meg. Bátorság és persze némi alkotó ener-

gia is kellett ahhoz, hogy elindítsam az ország első magánkönyvkereskedését. Könyvszakmai kísérletként szervezhettem 1989-ben a Miskolci Antikvárium privatizációját, ahol többedmagammal tulajdonos is lettem. Akkoriban kényszerűségből több könyvesbolt üzemeltetését is elvállaltam, ezek nem mindegyike lett ugyan sikertörténet, de ebből is lehetett tanulni, annak pedig még örülök is, hogy nem a konkurenciaharc áldozata lettem.

Harcolni sohasem akartam, inkább igazi vízöntőként teremteni, alkotni vágytam – a könyvek bővületében értelmiségi-ként élni –, értékeket közvetíteni, könyveket kiadni. Jó, hogy a helyi könyvkiadók ma sem riválisok, inkább segítjük egymást. Ez tetszik. Hiszem, hogy nem egymással kell megküzdenünk. Az olvasókért folyó küzdelemben nem egymás lebirkózásával győzhetünk, hanem a jó könyvek szellemi kisugárzása, a könyvpiacra való sikere avathat bajnokká bennünket.

A nevemhez köthető Bibor Kiadónak vannak könyves sikerei. Az eddig megjelent több mint háromszáz kiadvány között voltak „toplistás” művek, mint a *Minden napra egy vers*, vagy a *Palack posta Márai Sándortól*. Számos kiadványunk tankönyv az ország általános és középiskoláiban, felsőfokú oktatási intézményeiben. Ehhez persze kellett számtalan, többnyire önzetlen, a megjelenést fontosnak tartó szerző vagy szerzőgárda, egy nagyon jó csapat a szerkesztőségben, és ami ennél fontosabb, egy kiváló szakember, üzlettárs, Kovács Ignácné megértése a másfél évtizede tö-

retlenül fejlődő közös vállalkozásban, az Egyetemi Könyvesboltban.

Supka Géza lillafüredi gondolatai a könyvünnepek rendezésének fontosságáról olyannyira megérintettek, hogy városunkban huszonöt éve egyik szervezője, támogatója vagyok a könyvhétnek, az írás, az irodalom és az olvasás méltó megünneplésének. A huszonöt év alatt barátokra leltem a miskolci alkotókban, büszke vagyok, hogy segíthettem kézírataik megjelenését.

A mindig újabb ismeretek, kapcsolatok és barátságok iránti vágyakozásom vitt a közelet felé is. Számos civil szervezet tagja vagyok. A könyves szakma a testem, a közért való tevékenykedés a lelkem. A csapatmunka, a közösségek szolgálata, a szűkebb és tágabb környezetemben élő emberek boldogulása, a mosolygós köszönések, a jókedvű találkozások, a baráti hátba veregetések tesznek boldoggá.

A közelmúltban a kórházi ágyon medítálva számot vettem eddigi életemmel, megállapítottam, hogy bár kiadóként több folyóméternyi könyvet hagynék magam után, de egy sincs, ami az enyém volna. Ez azonban cseppet sem szomorított el. Ugyan nem írtam sem szépirodalmi műveket, sem szakkönyveket, de ha nem volt fontos számomra, hát nem volt fontos... Csak egy könyves ember vagyok. De elismert. Köszönet érte mindenkinek.

Borkúti László

35 év Borsod-Abaúj-Zemplén megye és Miskolc város építészeti kultúrájáért

Olajos Csaba területi főépítész az 1960-as években a miskolci Földes Gimnázium diákjaként határozta el, hogy az építészmérnöki pályát választja hivatásul.

A Budapesti Műszaki Egyetemet a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tanács társadalmi ösztöndíjasaként végezte el, és friss diplomásként 1972-ben kezdte el a pályát. A közelmúltban elnyerte Miskolc

város Építészeti Alkotói Díját. Ebből az alkalomból arra kértük, beszéljen a régió, a megye és a város történetének is fontos momentumait idéző, több, mint 3 évtizedes pályafutásáról.

– Az egyetemi tanulmányok befejezése után, a 70-es évek elején a Megyei Tanács Építési Osztályára kerültem. Igaz, eredetileg tervező mérnök szerettem volna lenni, de az itt rám váró sokféle, izgalmas feladat

hamarosan magával ragadott. Emlékszem, az egyik első, valóban komoly, szép munkám 1974-ben a szerencsi vár felújításának szakmai koordinálása volt.

1975-ben egy Minisztertanácsi Határozat nyomán elindult a Tájház Program. A megyében mintegy 30 tájház született, amilyen pl. a mezőkövesdi Hadas településrészt, Göncön a Huszita ház, vagy Tardon az Üstökös ház. A népi helyreál-

lítások közül a gönci Huszita ház volt az első, melynek már a neve is sok titkot sejtet, máig nincs megfejtve. A szomszéd településen Hejccén a település egy részét ma is „Csehország”-nak hívják. Mái eldöntetlen, vajon Mátyás király telepítette ide híres fekete seregének megmaradt katonáit, vagy huszita betörés nyomait őrzi a név.

A fentiekén kívül is sok érdekes feladat részese lehettem. Ilyen volt a kékeddi kastély, vagy a pácini Mágóchy kastély helyreállítása, valamint az ónodi vár újjáépítése, de ekkortájt került sorra a tokaji zsinagóga helyreállítása is.

A műemlékvédelmi – újjáépítési munkák a megye támogatásával, az Építési Osztály aktív közreműködésével folytak, ahol eközben kiváló szakmai műhely született igényes, elkötelezett munkatársi kollektívával. Partnereinkkel, a Műemlékvédelmi Felügyelőséggel, a különféle szakmai szervezetekkel és a helyi tanácsokkal együttműködve olyan feladatokra sikerült mozgósítani, amelyek a múlt emlékeink megőrzését, az értékek átmentését szolgálták.

A feladatok megoldásához megfelelő pénzügyi fedezet is rendelkezésre állt: a 80-as évek végén az akkori viszonyok között igen jelentős összeg – mintegy évi 70 millió forint – állt rendelkezésünkre.

Sikerült az állagvédelmét megoldani a veszélyeztetett kastélyok nagy részének, pl.

a kázmárki Péchy kúriának, a szirmabesenyői Szirmay kastélynak, a golopi reneszánsz kastélynak, vagy az abaújszántói cekeházi Patay kastélynak, és kiemelt feladatként elkezdődtek az edelényi kastély állagvédelmi munkái is.

A városrendezési – helyreállítási feladatok mellett tevékenységünk másik nagy területe az építészeti kultúra fejlesztése volt. Számos kiállítást rendeztünk ennek jegyében, és kiadványokat jelentettünk meg. Példaként említeném a reprezentatív műemléki albumot Borsod-Abaúj-Zemplén megye műemlékei címmel, Dobos Lajos miskolci származású fotóművész képeivel, rangos szerzőgárda közreműködésével. Ebbe a tevékenységi körbe tartozott a pályázatokkal összefüggő munka. Egyebek közt pályázatokat írtunk ki a települések építészeti arculatának javítására, kisvárosok – mint Edelény, Encs, Putnok, vagy Sajószentpéter – városközpontjának kialakítására.

A rendszerváltás után megyei főépítészként, 1992-től pedig észak-magyarországi területi főépítészként dolgoztam. A munkám lényegében nem változott, csak az arányok változtak. ~~Vannak~~ munkámban a fő hangsúly a terület- és településrendezésre és az építészeti minőségre, az építészeti kultúrára került. A szerteágazó feladatok között az építészeti értékvédelem továbbra is az egyik legfontosabb

terület maradt számomra. A Világörökségi Tervtanács működtetésével, és a lokális értékek védelmével egyaránt a szakmai minőséget igyekeztem szolgálni.

A műemlékvédelemmel társadalmi feladatként az ICOMOS-ban a népi építészeti szakbizottság titkáráként foglalkozom.

– *Az Ünnepi Könyvhét alkalmából természetesen adódik a kérdés: milyen az ön viszonya a könyvekhez?*

– Kora ifjúságomtól szoros szálakkal kötődöm hozzájuk. A hetente 5-6 könyvet kölcsönző, könyvtár-rajongó kisdiajok ma már talán afféle csodabogárnak tartanának. Az olvasáshoz való kötődés azonban nálunk családi tradíció volt, tovább örökölték a fiaim, főleg a nagyobbik fiam. Az én kezdeti „mindenevő” olvasásom lassanként, az érdeklődési köröm stabilizálódásával, a szakirodalom felé fordult. Egész aktív életem legkedvesebb foglalatossága a műemlékvédelem volt. Aligha meglepő hát, hogy kedvenc olvasmányaim is ebből a körből valók.

Hiszem és vallom: a könyvekből nyert szellemi értékek nélkül a tudásunk sekélyesebb, egész életünk pedig üresebb, szegényesebb lenne.

Olajos Csaba területi főépítész elnyerte Miskolc Város Építészeti Alkotói díját.

K.E.

A könyv jó barát és nem helyettesíthető semmivel

A város lüktetése, az a fajta „nyüzsgés”, ami Miskolcra jellemző, kötött ide engem. Csaknem negyven éve volt alkalmam követni a város kulturális, művészeti életét, a változásoknak is tanúja lehettem, résztvevője nagyszerű rendezvényeknek, olykor meg szereplője is. Így történt ez az Ünnepi Könyvheteken is. Számomra a Könyvhét valódi ünnep. Gyönyörű emlékeim vannak a miskolci Erzsébet téri könyves ünnepekről. Gimnazistaként ott nyüzsgöttem én is a könyves forgatagban. Akkoriban nagyon sokan voltak a sátrak körül, és igazi szenzációnak számított egy-egy íróval való találkozás. Ha még dedikálnom is sikerült valamelyik szerző könyvét, ezzel dicsekedtünk egymásnak sokáig. Nekem elég sok dedikált könyvem van. Többségük persze a rádiós korszakomból való, hiszen felsorolhatatlanul sok költővel, író-

val, irodalomtörténéssel beszélgettem az elmúlt évtizedekben. Az itt élő alkotók közül -büszkén mondhatom- hogy sokan a barátaim lettek, remélem. A könyv mindig is fontos szerepet játszott életemben. Ha bánatos voltam például, mindig volt egy vers a közelemben, ami megnyugtat, ha a munkámhoz kellett irodalom, akkor is volt mihez nyúlnom. Meggyőződésem, hogy a könyvet nem helyettesítheti semmi. Azt az élményt, amit egy könyv olvasása ad, nem pótolhatja sem Internet, sem film, sem semmi. És hogy a könyvnek ünnepe van hazánkban – Supka Géza ötletére – az nagyszerű dolog.

Miskolc kulturális életében igen rangos és fontos helye van ennek az ünnepnek, még akkor is, ha napjainkban talán kevesebben mennek a könyvtérre, mint néhány évtizeddel ezelőtt. Abban a megtisztelte-

tésben volt részem, hogy pár éve az Ünnepi Könyvhét szervezői felkértek rá, hogy néhány vendéggel beszélgessek a könyvtérren. Ily módon könyves élményeim csak gazdagodtak. Felemelő érzés, amikor az ember látja a város kiváló könyvüzleteinek kínálatát, sétálgat a téren, és beszélgethet értelmes dolgokról értelmes emberekkel, kedvet kap egy-egy könyv megvásárlására. Legyen is a könyvnek mindig ünnepe, hiszen ezzel irodalmi életünket tiszteljük, az alkotókat, akik képesek verset, regényt írni nekünk, az olvasóknak.

Jakab Mária

Jakab Mária közel 4 évtizede a Magyar Rádió Miskolci Stúdiójának, majd Regionális Szerkesztőségének vezető szerkesztője. 2007-ben elnyerte a Gálffy Ignác életmű-díjat.

1 perces interjú Spiró Györggyel

– Nemrég jelent meg a *Messiások* című műve, amely a korábbi *Jövevény átdolgozása. Nevezhető-e hagyományos értelemben véve regénynek ez a hatalmas terjedelmű (646 oldalas!) elmélkedés, hiszen a cselekmény – érzésem szerint – egyáltalán nem fontos?*

– Hát lehet, hogy az olvasónak nem fontos, de azoknak, akik ezt a történetet megélték, nagyon is az volt. Elképesztő dolgokat műveltek egymással, és főleg magukkal, belelovalták magukat egy hitbe, amelyből nemigen tudtak aztán kikeveredni, de voltaképpen ez tartotta életben őket. Egyikük sem lett öngyilkos, pedig bőven lett volna rá okuk, valamennyien végig tudták élni az életüket. Szerintem ez teljesen hagyományos regény, csak mivel bele kellett mennem a hőseim különös lelkébe, a tárgy más, mint ami szokásos. Nekem nagy kaland volt előszörre is, másodszorra is. Őszintén remélem, hogy lehet élvezni – csak kell hozzá egy kis idő, és lehetőleg egyben kell elolvasni, pl. szabadság alatt.

– Miért érdeklí annyira az egyistenhit, különösen pedig a kereszténység kialakulása, mibenléte, miközben Ön (saját nyilatkozata szerint) nem istenhívó ember?

– Az európai kultúrába születtem bele magyar lévén, ezért érdekel. Számos közeli ismerősöm érdeklődött a hindu meg a kínai mentalitás iránt, engem azonban Ázsia nem vonzott, mert sejtettem, hogy úgysem érteném. Minket itt Közép-Európában sok ezer év hagyománya vesz körül, és nem árt, ha jobban értjük, mi is mozgat minket.

– Mit gondol: ha nem lenne Isten, valóban ki kellene találniuk az embereknek? Nem élhetek és nem élhetnek nélküle?

– Úgy látszik, valamilyen Teremtőt, valamilyen Gondviselőt nem véletlenül találtak ki az emberek, hogy magyarázzák a magyarázhatatlant, és szembe tudjanak nézni azzal, amivel nem lehet: a halállal. Tökéletesen értem, hogy hit nélkül nemigen lehet kibírni sem az életet, sem a halált. Ez nem jelenti azt, hogy magam vallásossá váltam volna. Éppen azt az éneket akartam jobban megismerni, amelyik nem egészen én vagyok. Hívó és hitetlen emberek között nem olyan nagy a különbség, mint feltételezik. Láttam én már hívó ateistákat és hitetlen papokat is. Arról, hogy valaki tisztességes, rendes ember-e, nem az dönt, hogy milyen a hite. Európában alapvetően mindenki – az ateisták is – a Tízparancsolathoz tartja magát, ha a gyakorlatban nem is mindig, de legalább elvileg. Nagy találmány a Tízparancsolat, nem véletlenül vették át a zsidóktól a keresztények, sőt voltaképpen a mohamedánok is: ennél tömörebben nem lehet megfogalmazni az emberi együttélést minimálisan lehetővé tevő szabályokat.

– Május 24-én érdeklődéssel várjuk a József Attila Könyvtárban. Ez már az itteni Könyvhét megnyitójának számít majd. Szívesen jön Miskolcra?

– Hogyne mennék szívesen, apám ott született, ott volt gyerek, noha erről nem sokat beszélt. Nagyon szegény családból származott, csoda, hogy női szabó nagyapám és nagyanyám aztán mindkét fiából mérnököt nevelt. Darabjaimat is játszották Miskolcon, és drukkolok a színháznak.

Szabó Bogár Imre

Bemutatjuk a Z-Press Kiadót

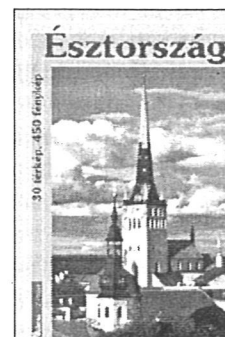
Útikönyv Észtországról? Adria atlasz, vagy a bolgár tengerpart térképe? Ez a Z-Press Kiadó! Természetesen a mintegy 10 éves vállalkozás profilja, tevékenységi köre ennél sokkal gazdagabb. 1996-ban, az induláskor az egyik első kiadványa a Budapestet és további 210 magyar települést tartalmazó térkép volt, amely azzal a praktikus céllal került kiadásra, hogy a Magyarországot felfedezni vágyó turista, vagy az egyes településeket üzleti, hivatalos, illetve egyéb ügyintézési szándékkal felkereső utazó könnyen eligazodjon. A kiadvány olyan nagy sikert aratott, hogy azóta is évről-évre újra kiadják, természetesen mindig aktualizálva.

Sokrétúséget emlegettünk. Ezt mi sem bizonyítja jobban mint az, hogy a Z-Pressnél napvilágot látott egy sor un. „menedzser-könyv” is, a tréningek kézikönyvétől az ügyfélkapcsolatok optimális szervezéséig, sokféle formában.

De gondja volt a kiadónak az egészséges életmódot propagáló, tanácsadó jellegű irodalom megjelenítésére, és egyéb, az élet minőségét pozitívan befolyásoló, segítő könyvekre is. Utóbbira jó példa – mivel kiemelkedő sikert hozott – az a kiadvány, amiből megtudható, hogyan lehet hatékonyabbá tenni a tanulást.

A cég érdekes vállalkozása az un.; Könyvműhely, azaz magán kiadású, ill. kis példányszámú könyvek megjelenítésének szakszerű, gyors lebonyolítása. A digitális nyomdatechnikának köszönhetően kedvező áron, jó minőségben tudnak előállítani akár 50-100 db könyvet is rekord idő (akár 2 hét!) alatt.

Egyfajta komplex szolgáltatást nyújtanak, hiszen a nyomdai munkálatokon túl a szerkesztést, lektorálást is vállalják, sőt a kész könyv terjesztésében is közre tudnak működni. Partnereik között egyesületek, alapítványok, intézmények és magánszemélyek is vannak. Ha tehát szeretne kiadni egy könyvet, de nem tudja hogyan kezdjen hozzá, forduljon a Könyvműhelyhez, a „kis példányszámú könyvek specialistájához”!

„...aki nem olvas, szegényebb lesz egész életében”

Beszélgetés Tellinge István képzőművésszel könyvekről, irodalomról, pályáról

– Ön igazi értője, barátja a könyveknek, az irodalomnak. Erről tanúskodnak rajzai, különböző kötetekhez készített illusztrációi. Mikor kezdődött ez a kapcsolat, és hogyan lett belőle életre szóló barátság?

– Ez a kötődés a gyerekkorba nyúlik vissza. Végig olvastam Jókait, Mikszáthot, Móriczot, a magyar irodalom remekét. Gyűjtöttem is a könyveket, a rajzeszközeimen kívül egyébként ez az egyedüli dolog, amit valaha is gyűjtöttem. Igazi ünnepnek számított, amikor egy-egy új kötetrel gyarapodott a könyvtáram.

Életem, képzőművész pályafutásom meghatározó momentuma volt, amikor fiatal pályakezdőként Nagy Lászlóval találkoztam. Szívesen fogadott, bátorított. Azzal, hogy az ÉS-ben megjelentette a rajzaimat, valójában elindított a szélesebb körű megmérettetés útján.

Az első valódi sikerként elkönnyvelhető esemény a pályámon az volt, amikor 1967-ben a Miskolci Biennáléra bevették há-

rom rajzomat. Nagy dolog volt egy amatőr számára olyan zsűri elismerését kivívni, amelynek tagja volt Kondor Béla is.

Noha művészi munkám során sok mindennel próbálkoztam, a rajzoláshoz mindvégig hűséges maradtam. Az irodalomhoz való kötődésemet illusztrációim is reprezentálják. Soha nem a mű témájához szorosan kötődő rajzokat igyekeztem készíteni. Jobban kedvelem a gondolat szabad szárnyalását, amit az olvasmányélmény ihlet. Sokféle illusztrációt készítettem, olykor felkérésre, máskor egyéni indíttatásból.

Évtizedek óta szoros kapcsolatban állok a Kazinczy Társasággal, melynek számos kiadványához készítettem rajzokat. Amíg a magyar sajtóban „divat” volt rajzokat közölni, az én munkáim is gyakran szerepeltek helyi és országos napilapokban, irodalmi és művészeti folyóiratokban, pl. az Észak-Magyarországban, a Népszavában, az ÉS-ben, vagy a Kortársban. Leg-

újabbban az Ezredvég című irodalmi és társadalomkritikai folyóiratban jelent meg mintegy 20 munkám. Ma már a sajtógrafika eltűnni látszik főként a napilapok hasábjairól. Kár, mert a művészet jobbító hatása igazán elkelne a mindennapokban...

– Az irodalomhoz való szoros kötődése kizárja, vagy épp ellenkezőleg, motiválja kedvencek választását?

– Én általában is szívesen és sokat olvasok. De azért vannak kedvenceim, a magyar szerzők közül elsősorban Örkény István és Déry Tibor. Utóbbinak a G. A. úr X.-ben c. művéhez csináltam illusztrációkat. A vi-

lágirodalomból Hemingway, Franz Kafkát és Camust kedvelem leginkább. Szeretem a költészetet is, Juhász Gyulát, Ady Endrét, Radnóti Miklóst és József Attilát. Sok rajzom született az ő verseik nyomán is.

Baráti körben mindig örülök, ha szóba kerül az irodalom. Egyfajta szellemi szükséglet ez, amit manapság egyre nehezebb kielégíteni. Őszinte, jó barátság fűzött Gulyás Mihályhoz, aki sok kiállításomat is megnyitotta. A vele való beszélgetéseket ma is őrzöm magamban.

A könyvektől való – gyakran tapasztalható – elfordulás értelmezhetetlen számomra. Bár a média-terror, a nap mint nap kínált olcsó és könnyű szórakozás magyarázattal szolgálhat, de felmentést nem adhat senki számára. Bárki tapasztalhatja, hogy napjainkra a könyv – már csak az egekbe szökő árak miatt is – valószínűleg kincsképző lett, sokak számára megfizethetetlen. A felkínált olvasnivaló értékével sincs mindig minden rendben.

Számomra a könyv nem dísz tárgy. Szeretném, ha valóban kincsképző lenne, de szellemi értelemben. Olyan érték, amitől olvasója, birtoklója jobbá, a világot alaposabban megismerni képes emberré válik.

Tellinge István grafikus és festőművész, munkássága a miskolci grafikai műhelyhez kötődik. Egyéni hangvételű műveivel mintegy félszáz önálló és száznál is több kollektív kiállításon szerepelt Miskolcon és a megyében, valamint az ország számos városában. Budapesten egyebek közt az Ernst Múzeumban, a Mücsarnokban, A Csók Galériában és az Újpesti Galériában láthatta műveit a közönség. Grafikáinak jó része irodalmi ihletettséggű. Az életmű másik része a századvég morális problémáival foglalkozik. 2007-ben elnyerte Miskolc képzőművészeti díját, A Kondor Béla-díjat.

„Azok a könyvek, melyek a könyvtárak polcain szunnyadnak, még nem készek, vázlatosak, magukban semmi értelmük. Ahhoz, hogy értelmet kapjanak, te kellesz, olvasó!”

(Kosztolányi Dezső)

Lehet így is ...

Az olvasóvá nevelés egy hatékony módszere a tiszaiújvárosi Városi Könyvtár Gyermekkönyvtárában

Itt a 78. Ünnepi Könyvhét, melyre minden könyvtár és az ott dolgozók lelkesen készültek. Tiszaiújvárosban mi is szervezünk író – olvasó találkozót (most éppen Závada Pál, Diana Dorth, Scheer Katalin a vendégeink), könyvvásárokat, könyvbemutatókat tartunk (ebben az évben Nyíró József kötetei szolgálnak témául), lehetőséget biztosítunk a tiszaiújvárosi szerzőknek a bemutatkozásra, dedikálásra (pl. Halászi Aladár új könyve kapcsán). Ezek a rendezvények csak ideig-óráig tudják felhívni az olvasás fontosságára a figyelmet, elsősorban a felnőtteket megcélozva. Pedig a gyerekek még több törődést, még nagyobb figyelmet követelnek!

Ám csak a rendszeresen olvasó gyermekből lesz „életvitelszerűen” olvasó felnőtt. Köztudott, hogy gyermekkönyvtárosaink nagyon sokat dolgoznak azért, hogy a gyerekekkel megszerettessék a könyvek világát, számtalan eszközt, „trükköt” alkalmaznak céljuk elérése érdekében a napi apró ötletektől a sokszínű foglalkozásokon át az interaktív gyermekweboldalunkig. Az alábbiakban nyári olvasótáboros napközinket szeretném bemutatni, mely nálunk bevált eszköze az olvasóvá nevelésnek.

Gyermekkönyvtárunk 1993-tól minden évben, a nyári szünetben kéthetes napközit szervez, amely tulajdonképpen a korábban külső helyszíneken zajló, ha-

gyományos olvasótáborokat váltotta fel. Azt tapasztaltuk, hogy a szülők részéről igény van az ilyen típusú nyári élményt adó foglalkoztatásra. A nyár igen hosszú, és a családok többségének nincs arra pénze, hogy több, költséges táborba is befizesse gyermekét, ezért keresik az olcsóbb lehetőségeket. A napközi költségeit a csekély részvételi díj mellett pályázati forrásból finanszírozzuk.

Az utóbbi években a napközi tematikáját a gyermekirodalom jeles képviselőinek egy-egy alkotása köré építettük. Így ismerkedtek meg a gyerekek többek között Lázár Ervin, Mark Twain, Szabó Magda, Böszörményi Gyula, Nógrádi Gábor regényeivel. Ebben az évben a napközit 2007. június 18-30-ig rendezzük meg. Programunk összeállításakor most is igyekszünk a gyerekek érdeklődését figyelembe venni. A sok egyszerű könyv és olvasmányélmény mellé kézműves foglalkozásokat, kirándulást, filmvetítést, vetélkedőt, számítógépes és szabadtéri játékokat terve-

zünk. Szándékunkban áll az előző évekhez hasonlóan egy író is vendégül látni, ezzel is az olvasás, esetleg az írás iránti érdeklődést is felkelteni, kihasználva a személyes találkozó varázsát.

Az évek alatt kialakult egy napirendünk. A reggel 8 órától tartandó foglalkozásokon egy-egy témát dolgozunk fel játékos formában, majd a témához kapcsolódva kézműves foglalkozásokat tartunk egészen ebédig. A közös ebéd után szabadtéri foglalkozásokon veszünk részt, amit többnyire közös játékkal töltünk el. A gyerekek 14 órakor mennek haza. Sokszor – mivel jól érzik magukat – egészen zárásig maradnak.

Napközink iránt minden évben nagy az érdeklődés, hiszen tartalmas, változa-

tos programot kínálunk kellemes könyvtári környezetben. Vannak gyerekek, akik évről-évre visszatérnek, sőt hozzák kisebb testvéreiket, vagy barátait is. Reméljük, hogy még sokáig meg tudjuk rendezni olvasótáboros napközinket, mely annyi élményt ad a gyerekeknek, és nem utolsó sorban sok örömet okoz nekünk, könyvtárosoknak.

*Tompáné Mészáros Hedvig
könyvtárvezető*

Emődi Gyula

legújabb, az Ünnepi Könyvhétre megjelenő könyve a *Miskolc kedves város nekem* című verseskötet. Ez a szerző 13. könyve, 34 verset tartalmaz, jobbára első megjelenésű verseket, amelyek a költőnek a városhoz fűződő mély kapcsolatáról, lokálpatriotizmusáról vallanak. Egyebek közt megidézi az Alma Matert, a Földes Ferenc Gimnáziumot, az Avast, a Diósgyőri Várat, a Szinvát és a Lillafüredi kisvasutat, a „kisvonat”-ot. Bemutatja Miskolcot, a vas és acél egykori fellegvárát, és

szól a Miskolci Nemzeti Színházról is, ahol olyan sok neves színművész játszott hajdan, akiknek emlékeit a színház-múzeum őrzi.

Emődi Gyula kötete azoknak szól, akik hozzá hasonlóan szeretik ezt a várost, de azoknak is, akik talán épp e versek kapcsán kerülnek közelebb hozzá.

Az ónodi országgyűlés

„Mivel azon utak és módok követése által, melyekkel eddig, folytatnunk nem lehet, válasszunk oly utat mely által boldogulásunkat leginkább remélhetjük.”

(Rákóczi országgyűlési előterjesztéséből)

1707 január 27-én Rozsnyón Rákóczi a szenátussal tanácsulást tartott. „Egységesen elfogadták, hogy összehívják az országgyűlést, kimondják az interregnumot, átalakítják az adórendszert, megreformálják a gazdaságot, törvénybe iktatják a nemesség adókötelezettségét, és törvényre emelik a hadsereg testületi önállóságát. Rákóczi úgy döntött, hogy május 1-re az Ónod melletti mezőre hívja össze a világi és egyházi főrendeket, a vármegyéket, a városokat és először a magyar történelem folyamán a hadsereg képviselőit.”

(...) Rákóczi a marosvásárhelyi országgyűlésről érkezett, ahol beiktatták az erdélyi fejedelmi méltóságba, május 24-én vonult be Ónodra, ahogy titkára naplójában feljegyezte: „nagy és a magyar világban nem sokszor látott pompával.”

(...)Az országgyűlés megnyitását napról napra halasztani kellett, a vízáradások miatt járhatatlanná vált utak jó ürügyül szolgáltak a késve érkező, vagy még

mindig késlekedő vármegyei követeknek, többen vonakodva indultak az országgyűlésre.

(...)Rákóczi... május 31-én ünnepélyesen, királyi pompával bevonult az Ónod előtt elterülő körömi mezőn felállított ország sátorába... Június 6-án reggel kezdődött a tárgyalás. (Ezen az ülésen vonták felelősségre a Magyar Konföderáció ellen szervezkedő két Túróc-vármegyei követet, akik ragaszkodtak nemesi adómentességi kiváltságukhoz és ezért életükkel fizettek.)

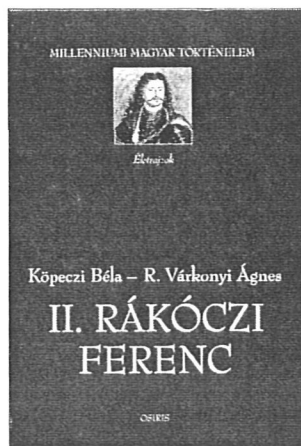
(...)Az országgyűlés a következő napokban megszavazta az általános adófizetés törvényét, a közteherviselést. Június 13-án kimondta, hogy a Habsburg-ház az országot nem birtokolja örökös joggal... Magyarország a Habsburg Birodalomtól független állam, az országban interregnum van „országunkat király nélkül tudjuk lenni”, törvénybe iktatták a hadiszabályzatot, a Regulamentum Universalét.

(...)Az 1707. június 16-án Ónodon kezelt kiáltvány érdekes példája Rákóczi új politikájának. Formálisan rendi érvekkel indokolja, hogy I. Józsefet többé nem ismerik el királyuknak, de azt is kifejti, hogy más országok példájára cselekedtek, amikor a trónt üresnek nyilvánították. Példaképük Portugália, Svájc és mindenekelőtt Hollandia.

Az ónodi országgyűlést nagy nemzetközi visszhang kísérte. Rákóczi franciaországi követe... megérkezett Párizsból... Franciaország szövetséget fog kötni / Rákóczival...

A fenti részleteket Köpeczi Béla – R. Várkonyi Ágnes II. Rákóczi Ferenc c. könyve harmadik kiadásából (2004) közöljük. Az ónodi országgyűlést ismertető fejezetet R. Várkonyi Ágnes professor emeritus Széchenyi-díjas történész írta.

Az 1707-es ónodi országgyűlés 300. évfordulója alkalmából a Megyei Könyvtár által meghirdetett országos vetélkedőt a Professor Asszony, akit a Magyar Tudományos Akadémia most választott levelező tagjává, megtisztelte azzal, hogy a zsűri elnöki teendőit ellátja.

Tudja-e hogy...

A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében megjelenő kiadványok mindegyikéből kap egy-egy példányt?

Ez a helyismereti célzatú kötelezpéldány-szolgáltatás, amely lehetővé teszi az érdeklődők számára, hogy a helyi kiadványozási tevékenységről napra készen tájékozódjanak.

Évente legalább 40-50 mű kerül be a könyvtár állományába, ami a Helytörténeti Különgyűjteményben az olvasók, kutatók rendelkezésére áll.

2007 első negyedében tucatnyi kötetet küldtek a nyomdák. Ezek közül ízelítőül néhány: az *Egész lenni magammal* c. kiadvány Kabai Zoltán válogatásában és szerkesztésében jelent meg a Célpont Irodalmi Alkotócsoporthoz tartozó gondozásában. Megjelent Kaló Béla kötete *Itt és most: Varga Béla alkotói világa* címmel a Felsőmagyarország, és Gál Halász Anna *Különös küldetés* c. könyve a Smart Contact kiadványaként.

Dobrossy István könyvének a címe *Mezőkeresztes és Vidéke Takarékszövetkezet 50 éve*, és napvilágot látott a közelmúltban elhunyt Kartal Ernő kötete, a *Mit ír/ír az ember, ha magyar katolikus pap?* c. munkája is.

Márciusban jelent meg a megyei honismereti mozgalom lapjának, a *Szülőföldünk*-nek az új száma Honismereti ki kicsoda?-val, amit Marozsán Zsolt és Rémiás Tibor szerkesztett. Kiadója a Megyei Honismereti Egyesület.

Ha többet szeretne tudni lakóhelyéről, falujáról, városáról, keresse fel a Megyei Könyvtár Helyismereti Különgyűjteményét olvassa a könyvtár honlapját!

Tudja-e hogy a Megyei Könyvtár is folytat kiadványozási tevékenységet? 2006-ban például megjelentette a Borsodi Kalászolás c. sorozatában az *Operajátszás Miskolcon, 1954-2004: az operatársulattól az operafesztiválig* c. bibliográfiai kötetet Sziklavári Károly tanulmányával.

Készült néhány jelentősebb ajánló bibliográfia is, például Lengyel László politológus és Kornis Mihály író munkásságáról abból az alkalomból, hogy a könyvtár vendégei voltak. Jelenleg is vannak előkészületben kiadványok, például *Az 1956-os forradalom eseményei Borsod-Abaúj-Zemplén megyében* c. szöveggűjtemény, valamint az *Ózdi könyvkuháza története* c. kötet. Kiadványaival a Megyei Könyvtár elsősorban a helytörténeti kutatást, a megye történetének jobb megismertetését kívánja szolgálni.

A kortárs szépirodalom egyik új szálláshelye a Szoba Kiadó Könyvkiadó

A Szoba Kiadó 2006. január elsején alakult Miskolcon, családi és baráti vállalkozásként. Régi álmunk vált ezzel valóra: a néhai jogász-szociológussal, Loss Sándorral együtt terveztük jó pár évvel ezelőtt a létrehozását, akkoriban még Vak Ügetés, vagy Eltévédte Lovas nevet szánva a könyvkiadónknak.

A Szoba Kiadó nevet vicces hangzása miatt választottuk: az ország tele van a reklámunkkal, ez elég jó, hatásos és nem túl költséges marketing.

Félretéve a tréfát: a szoba méretei miatt is ideális. Szerintünk a könyvkiadás, ahogyan mi szeretjük, nem igényel ennél több teret: egy szobányi hely jól átlátható. Márpedig elgondolásunk szerint olyan kiadóvá szeretnénk válni, amelyeknek talán a legfontosabb az a közelség, amelyet egy szoba otthonossága nyújtani tud. A minőségi kortárs irodalom kiadóiként ilyen közelségben hisszük magunkat eddig megjelent kötetek szerzőivel: a Sárospatakon élő feLugossy Lászlóval, akinek Kék Pánik Kávéház című abszurd regényét adtuk közre, valamint Nyilas Atillával és k. kabai Ióránttal – azzal a két, Miskolchoz kötődő költővel, akiket méltán tarthatunk az új magyar líra jelentős és fontos alkotóinak. Ebben a hitünkben erősít minket a költői mérce, Kemény István is, aki mind szerzőinket, mind a (sugar)free, valamint a hiba nincs című köteteket szép szavakkal elemezte és méltatta.

Ebben az évben hiánypótló munkára vállalkoznánk: Ismeretlen katona címmel az előző rendszer katonatörténeteiből válogatott antológiát adunk ki Kukorelly Endre szerkesztésében, olyan szerzők közreműködésével, mint Parti Nagy Lajos, Ficsku Pál, Nagy Gergely, Háty János, Hazai Attila, Darvasi László, Podmaniczky Szilárd – szóval, a kortárs próza megannyi korszakos írója szerepel majd a könyvben (elnézést azoktól, akiknek a neve most nem fért ide). Nagyobb vállalkozásunk lesz a feLugossy Lászlót hatvanadik születésnapja alkalmából köszöntő antológia, amelyet az ugyancsak miskolci Missionart Galériával közösen készítünk. Három verseskötet szerepel az ideai kiadói tervünkben: Nyilas Atilla hetedik, Zemlényi Attila negyedik, Kupcsik Lidi első kötetét ajánljuk az olvasók figyelmébe.

Sass Andrea és Zemlényi Attila
a Szoba Kiadó igazgatói

Merre tovább, megyei honismereti mozgalom?

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Honismereti Egyesület a megye amatőr helytörténeti tevékenységét fogja össze. A közelmúltban új elnököt választottak Hadobás Pálnak, az edelényi Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum igazgatójának személyében, aki maga is évek óta foglalkozik helytörténeti kutatással. Idáig több, mint 10 szerkesztett és saját kiadványt jelentetett meg. A legfrissebb munkája az Edelény és környéke az irodalomban című, mely az Edelényi Füzetek sorozat 34. darabja. Az új elnök eddig is tevékeny részt vállalt az egyesület munkájából, amelyet számos, megyeszerte tekintélyt kivívott, sikeres tevékenység fémjelez. Ilyen a kétévente megrendezett Istvánffy Gyula Honismereti Gyűjtőpályázat, vagy a Szülőföldünk c. periodika megjelenítése. A honismereti tábor középiskolások számára nyaranta kerül sorra. Az idén pl. a miskolci Szent Anna temető kutatásával foglalkoznak majd a

diákok a Herman Ottó Múzeum munkatársainak irányításával. A feltárt anyagok a Megyei Levéltárba kerülnek kutatási anyagként.

Az egyesület új vezetője az eddig elért eredmények megtartása mellett további célokat tűzött maga elé. Mindenekelőtt a tagság létszámát szeretné növelni, elsősorban az érdeklődő fiatalok bevonásával. Tervei között szerepel a honismereti célú pályázati tevékenység elősegítése megyeszerte a különböző akciók pénzügyi alapjainak biztosítására. A megye különböző településein működő tagszervezetek munkájának jobb összehangolása, a helytörténettel foglalkozó, egyesületen kívüli kutatók bevonása, az amatőr kutatómunka színvonalának javítása ugyancsak a megvalósítandó tervek közé tartoznak. Bár a különböző közgyűjtemények eddig is fontos bázisai voltak a munkának, a jövőben az egyesület még inkább szeretne rájuk támaszkodni, és további in-

tézmények bevonásával szeretné kapcsolatrendszerét bővíteni.

Az intézményekben dolgozó szakemberek szakmai támogatását elengedhe-

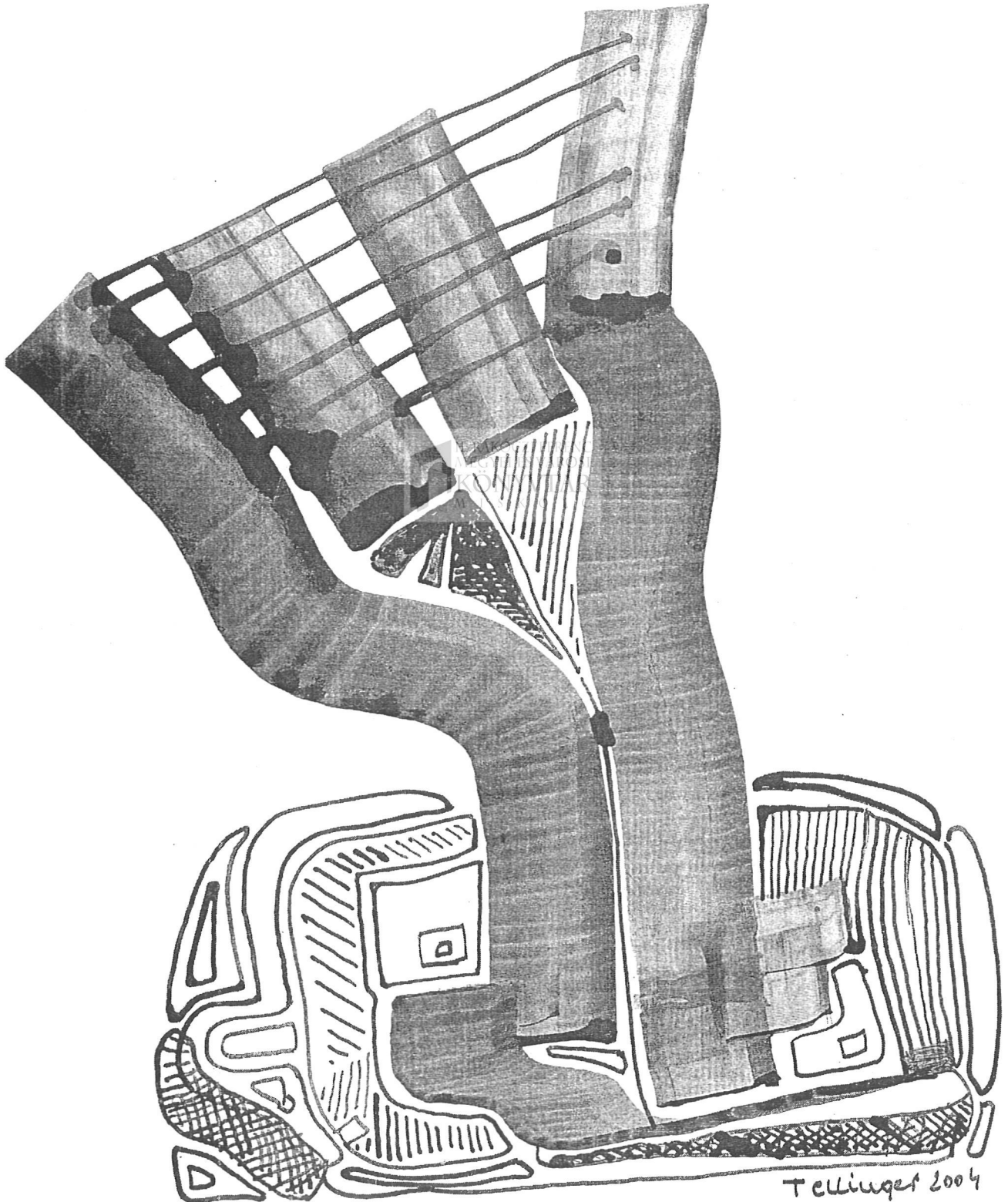
tetlenek tartja a helytörténeti – honismereti munka fejlesztése szempontjából. Számít a pedagógusokra is, hiszen az iskolákban működő honismereti szakkörök megalapozhatják az értő, érdeklődő egyesületi tagság kialakulását. Külön is fontos támogatókat lát a könyvtárakban,

amelyek a megyei kiadványok összegyűjtésével, népszerűsítésével és közreadásával értékes segítséget nyújthatnak.

Az intenzív munkától, a kapcsolatrendszer tovább építésétől azt várja, hogy a megyében már eddig is kialakult, értékes szellemi műhelyek száma gyarapodik

majd, s főleg azt, hogy egyre többen lesznek, akik felismerik a szülőföld értékeit, és tudatosan törekednek ezeknek az értékeknek a gyarapítására.

Dr. Székelyné Forintos Judit

A könyv ünnepe a virágok és a szobrok városában: az Ünnepi Könyvhét története Kazincbarcikán

Kazincbarcika valamivel több, mint 50 éves városá nyilvánítása óta több jelzöt is kivívott magának: a fiatalok városa, a virágok városa, a szobrok városa. 1954 óta fejlődik, épül és változik. Intézményhálózatában fontos szerepet tölt be az 1981-ben létrejött Egressy Béni Művelődési Központ és Könyvtár – az akkor már 28 éve működő Városi Könyvtár, és az 1969-ben létesült Művelődési Ház intézményeinek összevonásából.

A könyvtár működésének 53 éve alatt mindig nagy gondot fordított az olvasóközönség megnyerésére, a könyvünnepek méltó megünneplésére. Az Ünnepi Könyvhét mindig előkelő helyen szerepelt a könyvtár éves munkaterveiben. Az itt dolgozó könyvtárosok igyekeztek olyan író-olvasó találkozókat szervezni, melyek segítségével népszerűsíthették az olvasást a felnőttek és a gyerekek körében egyaránt. Megfordult a könyvtár-

ban Jókai Anna (1978), Bárány Tamás és Szakonyi Károly (1979). 1987-ben a város számára fontos esemény kapcsán – Móricz Zsigmond szobrának avatásakor – Czine Mihály tartott előadást.

1989-ben az Ünnepi Könyvhét megyei megnyitójára Kazincbarcikán került sor könyvvásárral, dedikálással. A díszvendég Fekete Gyula volt.

A könyvtár mindenkor lehetőséget adott a városban és a városkörnyéken élő fiatal írók, költők bemutatkozására is. Mai napig évente több alkalommal is szervezünk bemutató esteket. 1997-ben az Ünnepi Könyvhétre jelent meg a Kazincbarcikán élő és tanító Bagi Aranka „Maszk szalon” c. verses kötete. A Szabadon Szárnyaló Írók és Rímfaragók Társasága (SZIRT) és az intézményünk „szárnyai alatt” működő, diákokat tömörítő „Fáklyafüst” Versmondó Kör közreműködésével rendszeresen szervez a könyvtár helyi írók műveiből, megzenésített verseiből előadói esteket. Az Irinyi János Szakközépiskola diákjai által írt és illusztrált verseskötet, az „Árnyék és fény” is a könyvtárban került először bemutatásra a nagyközönség előtt 2006-ban.

Kazincbarcika olvasóközönsége találkozhatott a könyvtárban Lengyel László politológussal, Vitray Tamással, Endrei Judittal, Nemere Istvánnal, Varga Rudolfal, Moldova Györggyel és Serfőző Simonnal is.

A könyvtárak történetében a klasszikus könyvtáros szerepe az volt, hogy az olvasót segítse eligazodni a könyvek világában. Mára ez a klasszikus szerep jócskán megváltozott. Az internet korszakában új ismerethordozókkal, új technikákkal kellett megismerkedni a könyvtárosnak, és meg kell tanítani ezek alkalmazására az olvasót is.

Valami azonban továbbra is megmaradt a klasszikus időszakból: a könyvek által őrzött ismeretek, értékek továbbadásának szándéka. Ezt fejezi ki minden évben a KÖNYVÜNNEP, amihez mi is igyekszünk legjobb tehetségünk szerint csatlakozni.

Molekné Kőrösi Beatrix
könyvtárvezető

Üvegművességünk a XVI-XIX. században

Veres László könyvéről

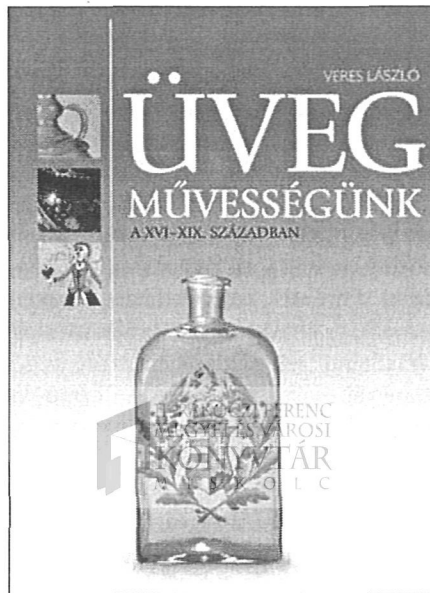
Az üveg, ez a csodálatos mesterséges anyag sok-sok szállal kapcsolódik az emberi lét hétköznapijához és ünnepeihez. Már a kisgyermekkor meghatározó élményét jelentő mesevilág történései is „az üveghygen túl” kezdődnek. Hófehérke szépsége és lényé az üvegpopsón keresztül bővíti el a királyfit. A felnőtteknek a fény és a világosság az üveg közvetítésével válik mindennapos lakóhelyeikre. Az üveg lehetővé teszi, hogy jobban láthassuk, vizsgálhassuk az univerzumot, megfjethessük a csillagrendszer végtelenjének titkait. Feltárhassuk a mikrovilág rejtelmét. S az üveg használhatóságának és hasznosíthatóságának lehetőségét az űrhajózástól a mikrofizikáig megzernyi példával illusztrálhatnánk.

A sort lezárva több évezredes múltja miatt kiemelésre érdemes az a tény, hogy az üveg a folyadékok, italok tárolásának eszköze is, mintegy öltözet a benne tárolt illatszerek, különleges nedűnek, s ugyanakkor a tároltak fogyasztására is szolgáló eszköz, miközben az elfogyasztásra vagy a használatra szánt folyadék sajátosságait is kifejezésre juttatja.

Az ember több mint öt évezrede ismeri és használja az üveget. A Kárpát-medencében a rómaiaknak köszönhető az üvegből készült használati eszközök meghonosítása. A IX. században államot alapító magyarság már az Etelközben megismerte e különleges anyagot, és a XIII. századtól egyre szélesebb körben hasznosította az üveg formai és funkcióbeli sajátosságainak bővülésével összhangban. A XVI-XVII. századig elsősorban a társadalom előkelőbb rétegei engedhették meg maguknak az ablak- és öblőüvegek használatát. A XVIII. század kezdetétől indult hódító útjára az üveg, meghonosodva a nemesi, polgári és paraszti háztartásokban egyaránt.

Veres László *Üvegművességünk a XVI-XIX. században* című, összefoglaló feldolgozása a kárpát-medencei üvegművesség történetének bemutatására törekszik. Az írott források megszólaltatásán túl célkitűzése az is, hogy a jelenlegi országhatárokon túli területek emlékművét számba véve, tipologizálva állapítson meg általános érvényű

összefüggéseket. A feldolgozás a hagyományos, XVI-XIX. századi technológiájú üvegyártás vizsgálatát végzi a XIX. század végéig, amíg az üvegyiparban a gépi berendezéseket alkalmazó üvegtüskésítés általánossá, meghatározóvá vált.

A reprezentatív, kiemelkedő tudományos értékű munkáról Prof. Dr. Újszászy László a következőket írta:

„A népművészet, a népi tárgyak művészet, a népi iparművészet, a kézművesipar, az üvegművesség, az üvegművészet, a forma – a felhasznált anyagismeret – és a funkció zárt rendszerének kultúrtörténetébe enged betekintést ez a jelentős vállalkozás. Fel nem tárt, vagy hiányosan értelmezett izgalmas területet jár körbe ez a tiszta szerkezetű, szép magyar nyelven írt összegzés. A mű szintetizál, és a tudományos összehasonlító elemzés módszertanának iskolapéldája. Olyan alapmű, mely példája és gyökere lehet a Kárpát-medence összetett etnikai, történeti, ipartörténeti viszonyainak, régóta hiányzó feldolgozásának. Alapmű, mely támaszkodik ennek a földrajzi egységnek különböző gyűjteményeire és a korábbi szekularizált feldolgozásokra. Jelentősége túlmutat a vállalt feladaton, mert szerkezete, feldolgozásmódja, az együttműködés megszerzése példaértékű és követhető.”

Megjelent a KULCS Magazin!

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat KULCS (Közélet, Kultúra, Család) Magazin címmel 2007. március 15-re jelentette meg először lapját.

A kiadvány havonta igyekszik tájékoztatást adni a megyei önkormányzat munkájáról, a közgyűlés tevékenységéről. Bemutatja a fenntartott közoktatási, egészségügyi, kulturális és szociális intézményeket, tájékoztat a megye közéletének fontos történéseiről.

A lap 2007. őszéig havonta, szeptembertől 2 hente jelenik meg 280 000 példányban, s azt ingyenesen juttatjuk el minden megyénkben élő családnak. A közölt cikkeket szeretnénk közérthetően, olvashatóan és érdekesen megjeleníteni a megyei önkormányzat tevékenységét, kiegészítve aktualitásokkal, szűkebb pátriánk idegenforgalmi és kulturális értékeinek bemutatásával. Közlünk könyv- és hangzóanyag-ismeretőt, horoszkópot és megyénkről szóló keresztrejtvényt is.

Szeretnénk többféle módon kapcsolatot tartani megyénk lakosságával (személyes találkozás, levelezési rovat, e-mail kapcsolat stb.).

Örömmel látnánk megyénk könyvtárainak segítségét lapunk megismertetésében, a következő módon: ha egy könyvtár névvel és pontos levelezési címmel bejelentkezik címünkre (Kulcs Magazin 3530 Miskolc, Mindszent tér 1., vagy e-mail címünkre info@kulcsmagazin.hu, vagy www.kulcsmagazin.hu, vagy telefonszámunkra: 46-509-293), a következő megjelent számtól kezdve településnagyságtól függően 2-5 lappéldányt fogunk részükre postai úton rendszeresen megküldeni.

Várjuk véleményüket, észrevételeiket a lap tartalmáról, a terjesztésről!

Minden kedves jelenlegi és jövőbeni olvasónak kellemes időtöltést, hasznos informálódást kívánunk a lap olvasásával.

Hídeg Imre
a Kulcs szerkesztőbizottságának elnöke

A városnapon bemutatták a Miskolc monográfia V. kötetét

A példaértékű előd Szendrei János monográfiája után a XX. század vége, XXI. század eleje nagy várostörténeti vállalkozásának tekinthetjük az új Miskolc monográfiát. Az 1993-ban kezdett rendszerező munka 1996-ban látott napvilágot. Ez a monográfia első kötete, amely 1526-ig mutatta be Miskolc és környéke történetét.

1998-ban, majd 2000-ben az 1526–1702, illetve az 1702–1847 közötti kötetek jelentek meg. Utóbbi korszak már több, mint ezer oldalnyi terjedelmet kívánt, s ez két kötetet is igényelt. A szakmai rendszer a hagyományos monográfiák tagolásának felel meg, vagyis a várospolitika (országos politikához való kapcsolódás) után a városfejlődést, a városépítészetet mutatjuk be. Önálló fejezet foglalkozik a gazdaság, gazdálkodás, valamint a városi társadalom, a népesség-alakulás értékelésével. Minden kötet legterjedelmesebb része a kultúra és a művelődéstörténet számbavétele. Mennél inkább közelítünk napjainkhoz, annál észrevehetőbben szűkülnek egy-egy kötet időhatárai. Így a monográfia negyedik korszaka az 1848–1918 közötti hét évtized volt, itt dolgozott a legtöbb történész (23 szerzője van), s a két kötet terjedelme meghaladja az 1200 oldalt. Előkészítése és megjelentetése három évet kívánt. Négy évet kívánt a mostani, ötödik kötet előkészítése, nyomdai kivitelezése.

A Miskolc monográfia ötödik kötete 1919-től 1949-ig mutatja be a város történetét. Az öt fejezetbe, s két kötetbe szerkesztett munkát tizenkét szerző készítette, terjedelme pedig meghaladja az ezeregyszáz oldalt. A bemutatás újszerűsége látszik a korszakhatár kijelölésében is. A polgári közigazgatás ekkor zárult, s a tanácsok megalakulásával új korszak kezdődött. A gazdaságban ugyan 1947-től létezik a tervezgazdálkodás, a politikában megtörténik a többpártrendszer felszámolása. A korszak nagy törésvonalai, egy-egy kormányzati ciklus árnyaltabbá teszi – szélsőséges megnyilvánulásaival együtt – a Horthy Miklós kormányzó nevével jelzett korszakot. 1922-től külö-

nösen kiéleződtek a politikai küzdelmek, s különböző elemzést kívánt a törvényhozás, a törvények végrehajtása a két háború között, majd a második világháború után is. A három évtizedet számtalan törésvonal jellemzi elsősorban a politikai életben, de ez kisugárzott a városi lét minden színterére, megnyilvánulására.

Így a városképet nemcsak két nagy rendezési terv alakította, hanem Nagy-Miskolc létrejötte, megalakítása is. A város gazdasági életét meghatározta a trianoni országhatár eredményezte piacsűkülés, majd a talpra állás után a világgazdasági válság, a háborús körülmények közötti termelés, az újjáépítés, s ami a korábbi történeti korszakokban ismeretlen volt, az általános államosítás. Miskolc társadalmi rétegződésében is lényeges arányváltozások történtek. A kézmű- és kisipar helyét átvette a gyárpar, s megszülette a nagyipari munkásságot. Ebben a korszakban váltak igazán jelentőssé a polgárság, a munkásság és a tisztviselők (értelmiség) civil szerveződései, amelyek óhatatlanul politikai tartalmat is kifejeztek. 1945–1949 között azonban a „népfrontosítás” eredményeként ezeket felszámolták, működésüket beszüntették, csak az új társadalom elvárásainak megfelelő szervezetek alakulhattak, amelyek jellemzőivé váltak a XX. század második fele politikai közéletének.

Az 1919–1949 közötti időszak különösen mozgalmas az egyházi élet, a felekeze-

ti viszonyok alakulásában, az iskola- és oktatástörténetben, az államosítás után kialakuló új struktúrában. Törésvonalak jellemzik ezt a korszakot az irodalomban, a film- és a színházi kultúrában, gyökeres átalakuláson megy keresztül sajtó. Itt, ebben a fejezetben találkozhat a kutató és az olvasó a közművelődés intézményeivel, s amivel a korábbi feldolgozások nem foglalkoztak, a tudománytörténettel, kiemelkedő miskolci felfedezővel, elfeledett tudósokkal.

A Miskolc monográfia újabb kötetei a város (és az ország) fejlődésének, történetének legvitatottabb korszakát elemzik és mutatják be. A felhasznált források megalapozottá, az arányok szakmailag korrektté, az objektivitás igényét mindig célként tekintő szemlélet pedig hiánypótlóvá teszi a köteteket. Szándékunk szerint a munka folytatódik, hiszen valamennyiünk számára fontos a város közelmúltjának ismerete is. Ezért az 1950–1990 közötti négy évtized bemutatása a következő feladat, amely három évi munka eredményeként, várhatóan 2010-ben jelenik meg.

Dobrossy István

Az első évad a Művészetek Házában

Nincs még egy éve sem, hogy a Művészetek Háza megnyitotta kapuit Miskolcon. Az avatóbeszédék arról a reményről szóltak, hogy a magújult épület a szellem és a szépség igazi otthona lesz, zarándokhelye mindazoknak, akiket hajt „...éhe a Szónak, Éhe a Szépnek”.

Hogyan váltak be a remények, megszülettek-e a nagyszerű előadások, gazdagodtak-e szép élményekkel a miskolciak?

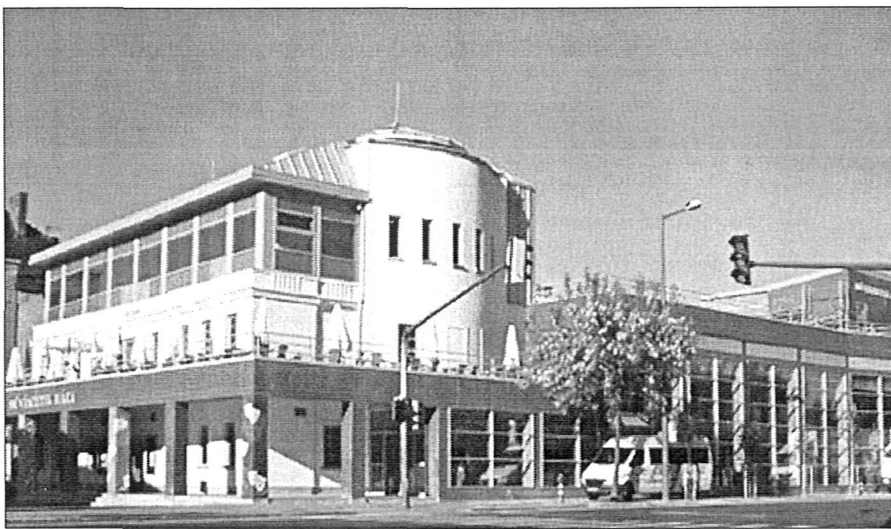
Azt hiszem, a munka jó irányban indult, a Művészetek Háza az elmúlt hónapokban minden olyan területen sikeres erőfeszítéseket tett, amelyeket a fenntartó város feladatául szabott.

Három művészeti ág állandó lakója a Háznak. Nagyterme elsősorban hangversenyterem, itt tartja minden koncertjét a Miskolci Szimfonikus Zenekar, amely egyben a Művészetek Háza gazdája is. Két korszerű mozi termében a művészfilmek találtak otthonra, galériáján havonta állítanak ki fiatal és fiatalos képzőművészek.

Miskolcon azelőtt soha nem élvezett minőségben szólalnak meg a koncertek. Katarktikus élmények egész sora született meg az éppen befejezett hangversenyévadban. Liszt Szent Erzsébet legendája c. monumentális műve, Kobayashi Beethoven-szimfóniája, és a Kocsis Zoltán, Oliver von Dohnanyi, vagy Kovács László által vezényelt gyönyörű koncertek, a Trubadur koncertszerű előadása csak kiragadott példái a megszületett zenei értékeknek. Világhírű művészek egész sora lépett fel a Művészetek Házában az előbb említetteken túl is: Vásáry Tamás, Jandó Jenő, Ránki Dezső, Frankl Péter, vagy a trombitaművész Reinhold Friedrich, a Japán Abe Keiko marimbaművész, vagy a Reményi Ede Kamarazenekarral fellépő két kürtös, Frank Lloyd és David W. Johnson.

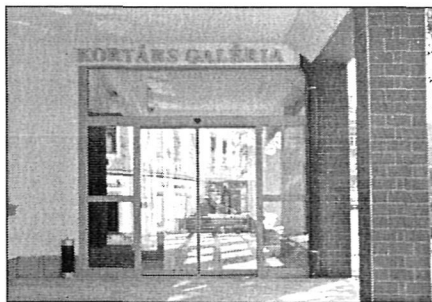
Az egyéb művészeti ágakból érkező magas művészi értékeket képviselő előadások

sora a nézők százait vonzotta. Különös vonulatot jelentett ebben a színes kínálatban a tánc- és mozgásművészet erőteljesebb jelenléte. Megemlítendő az Experidance Ezeregy év ill. A Nagydai Cigányok c. előadásai, az indiai Samanvaya (Találkozások) c. produkció mellett a ghanai folklór-együttes, vagy a prágai Black Light Theater.

Nagyon fontos vonulat a gyermekeknek szóló különböző báb-, mese- és zenes rendezvények sora.

A szórakoztató vagy könnyűzene olyan

klasszikusai léptek fel, mint Zorán, Koncz Zsuzsa, vagy éppen Edvin Marton, vagy Szentpéteri Csilla.

Othonra találtak az amatőr társulatok, a civil szervezetek, iskolai gálaműsorok és egyéb társadalmi és céges események.

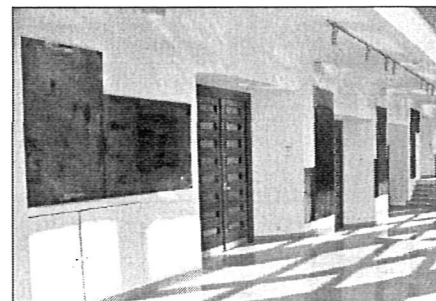
A Magyar Kultúra Hetében megtartott irodalmi rendezvények, a Kávéházban az eseti könyvbemutatók, a Költészet Napján rendezett „Falra költészet” című vidám és rendhagyó költői piknik mutatják, hogy az irodalom és a könyv is megjelent a programszervezők terveiben.

A Ház látogatottsága minden várakozást felülmúlt. Több, mint nyolcvanezer nézője-

hallgatója volt eddig a rendezvényeknek. Kezdetben az új épület iránti kíváncsiság gerjesztette a nagy érdeklődést, ma már azonban – reményeink szerint – a programok vonzzák a közönséget.

Sokan szeretik és sokan találják szépek Miskolc új kulturális központját. Vannak természetesen (főleg hangversenybérleők), akik nehezen szokták meg a Színház után a megváltozott körülményeket. Reméljük, hogy a programok, hangversenyek élménye ellensúlyozza a kritikai észrevételeket.

Az működés mintegy 10 hónapja csak arra volt elég, hogy megtapasztaljuk a Ház lehetőségeit, kipróbáljuk a különböző művészeti ágak befogadására való alkalmasságát, kipuhatóljuk a közönség

igényeit, kirándulásokat tegyünk különböző műfajok irányába, megtanuljuk a Művészetek Háza működtetését.

Ma még korai lenne kijelenteni, hogy a Művészetek Háza betölti hivatását, de az elmúlt hónapok tapasztalatai és eredményei azt mutatják, hogy joggal reménykedhetünk ebben.

Sir László

II. RÁKÓCZI FERENC
Megyei Könyvtár

A 78. Ünnepi Könyvhét meghívott vendégei

Badin Ádám
Bánfalvi Lászlóné
Bócz Sándor
Dr. Bodnár László
Borbély Anna
Borbély János
Borbélyné Béres Enikő
Bosnyák Viktória
Csirmazné Cservenyák Ilona
Diana Dorth
Ferdinandy György
Gryllus Vilmos
Gyimesi László
Jenei László
Dr. Kígyóssyné Komoróczy Zsuzsa
Kilyén Ilka
Kulcsár Imre
Lázárné Obbágy Katalin
Matisz Miklós
Medvigy Endre
Dr. Merényi László
Mikola Klára
N. Füzes Mária
Nagy Bandó András
Nógrádi Gábor
Parti Nagy Lajos
Dr. Reisinger János
Scheer Katalin
Spiró György
Szabó András
Szabó Bogár Imre
Szegedi Dezső
Tamás István
Vitkolczi Ildikó
Závada Pál

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár 2007. évi Ünnepi Könyvheti kiadványa

Szerkesztette: Környey Lászlóné dr. és Venyigéné Makrányi Margit

Kézirat előkészítés: Péterné Szolnoki Ildikó

Illusztrációk: Tellingner István

Technikai szerkesztő: Borkúti László

Nyomdai előkészítés: Garay György

Felelős kiadó: Venyigéné Makrányi Margit a megyei könyvtár igazgatója

Készült a Maxima Cs-A Kft. nyomdaüzemében

Felelős vezető: Kundráth Csilla

Megjelent 500 példányban

A kiadvány megjelenését támogatta a MISKOLC VÁROS KULTÚRÁJÁÉRT KÖZALAPÍTVÁNY